

SLOVENSKI NAROD

Izaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati: do 30 peti 4 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inserati peti vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseta in davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravitelstvo: Knaflova ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poština plačana v gotovini.

Trije sporazumi

Naše politično življenje stoji že nekaj let sem v znamenju sporazumov ali bolje rečeno sporazumov. Čudno se sliši, če govorimo drugače pametni in trezi politiki sedmo leto po osvobojevanju in ujedinenju o nekakem sporazumu med Srbi, Hrvatimi in Slovenci. Tem bolj čudno je to, ker smo se Jugoslovenci v svetovni vojni instinktivno našli in spoznali, da je naša bodočnost samo v skupni državi, ker so nas dogodki sami prisilili mobilizirati vse sile in obračati enkrat za vselej s tujo nadvlado, ker smo se sporazumeli tako na bojnih poljanah, kjer trohne nepobitni dokazi, da Srbi, Hrvati in Slovenci nočejo živeti ločeno, kakor tudi za zeleno mizo, kjer so naši politiki brez izjeme pristali na ustanovitev Jugoslavije. Sporazum je bil torej že pred dobrimi šestimi leti tu in zato bi se ne mogli dovolj načuditi, kako je mogoče debatirati, polemizirati in sklepati to, kar že imamo, če bi ne bili slučajno Slovani in v nameček še Jugoslovenci, ki radi mnogo govore in malo delajo. Ker pa že govorimo o tem anahronizmu in govorimo tako, da smo gluhi za vse drugo, kar bi bilo neprimerno važnejše, spregovorimo enkrat o bistvu in pravem ozadiju tega nesrečnega nesporazuma.

Debata o sporazumu kot takem je pri nas umetno inscenirana. O tem ne more biti dvoma. Naše pametno in marljivo slovensko ljudstvo bi te debate gotovo ne bilo načelo, ker je sprejelo osvobojevanje in ujedinenje kot edino dovoljno rešitev iz nezgodnih političnih in kulturnih razmer pod bivšo avstro-ogrsko monarhijo. Isto velja za Hrvate, velja pa tudi za Srbe, ki bi se bili v ozihih mejah nekdanje kraljevine Srbije pod pritiskom pangermanizma prej ali slej zadušili. Sporazum, ki ga je treba šele skleniti, je bil torej tako Srbom kakor tudi nam prečnan prvotno povsem tuj, kar ljudstvo ni čutilo potrebe pogrevati nekaj, kar je bilo v interesu vseh že doseženo. Toda prišli so politiki, zlasti politiki povojnega kova s pretranimi osebnimi ambicijami in demagoško spekulativnimi žilicami, ki jim niso dale miru, dokler debata o sporazumu ni spravila z dnevnega reda vsch važnih upravno-administrativnih, gospodarskih, kulturnih in socialnih vprašanj, ki bodo čakala rešitve dotlej, dokler se ljudstvo ne spametuje in samo r. zaključiti ne nepotrebne debate o treh narodih in njihovem sporazumu.

Jugoslovenci smo splošno temperamentni in zgovorni, zlasti kadar mlati mo prazno slamo, zato pa tudi nismo zadovoljni z enim sporazumom, ampak razpravljamo na dolgo in široko kar o treh. Če bi ne bilo teh treh sporazumov, bi našim državnikom in politikom ne preostajalo drugega, nego da se lote pozitivnega dela v korist države in ljudstva, kar jim pa z malimi častnimi izjemami ne diši in kakor smo se menda že vsi prepričali, je debata o treh sporazumih gospodom pri državnem krmlu nujno potrebna, ker bi prišli sicer v zadrego kaj nat. nočno. Tako smo srečno dobili po velikem delu osvobojevanja in ujedinenja, za katero je bilo prelito toliko jugoslovenske krvi, lesenega kornička na treh nogah, ki ga je treba hočeš nočeš zajahati in jadrati z njim v neznanu bodočnost.

Prvi sporazum je bil zasnovan na zdravih temeljih. Ta sporazum so sklenili borci za naše ujedinenje, ko trohne zdaj večina po bojnih poljanah in o lahkih srečih, ker ne vidijo, kako nesameto rušimo mi to, kar so oni s krvjo ustvarili. Ta sporazum predstavljajo zmago jugoslovenske misli, zahteva prepoved vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev v duhu brezpozorne sloge, edinstva in bratskega sodelovanja. Dokler naše ljudstvo od Trigla do Vardara ne bo čutilo, da teče v njegovih žilah jugoslovenska kri, dotlej tudi ta edino pravi in trajni sporazum ne bo dosežen. Ljudstvo samo mora priti brez demagogov in političnih šarlatanov ali pa preko njih do spoznanja, da sloga jači, nesloga pa tlači. Mnogim politikom tak sporazum ne diši, ker bi jih složno ljudstvo kratkoma odzagal. Zato sejejo vzor, hujskajo brata na brata in skrivajo to svoje zločinsko delo pod figo im peresom dveh lažjsporazumov, ki ta si v bistvu popolnoma enaka, le medse si jima drugače.

Prvi tak laži sporazum je skrpupal papirju pokojni opozicijski blok, ki je krstil svoje neobgljenče s pomno frazo »narodnega sporazuma in bratske demokracije«. Da narod, odnosno ljudstvo ni pri tem prav nič sodelovalo in da bi od te »seljaške demokracije« nobenemu kmetu ne padala

Deklaracijska debata v skupščini na vrhuncu

Važne politične izjave raznih parlamentarcev. — Oster besedni dvoboj med Pribečevićem in ministrom Trifunovićem. — Zakaj Slovenci niso bili upoštevani pri sklenitvi sporazuma.

— Beograd, 25. julija. (Izv. Ob 12.) Politika situacija je bila danes v znamenju živahne in ostre deklaracijske debate v narodni skupščini. V skupščinskih kuloarjih so krožile danes različne vesti o novih grupacijah političnih strank. Mnogo se je govorilo o enotni fronti agrarcev. Nekateri elementi skušajo to akcijo razširiti na vso državo. Ustanovila naj bi se agrarna stranka od Maribora do Gjevdjelije. Ta stranka naj bi absorbirala tudi Davidovičeve demokrate. Današnja seja je bila ena najživahnijših in najpomembnejših. Ugladni parlamentarci so podali značilne politične izjave. Predsednik Marko Trifunović je sejo otvoril ob 9.30 dopoldne. Takoj se je pričela razprava o vladini deklaraciji.

Minister Miša Trifunović (rad.) je branil v imenu vlade RR vladino deklaracijo. V skupščini je govoril kot zastopnik miroljubnih tendenc, naglašajoč, da je že skrajni čas, da se enkrat spravi z dnevnega reda srbo-hrvatsko vprašanje. Zadovoljen je, da je Ljuba Davidović pozdravil sporazum, čeprav sam ne veruje v njega trajnost. Proti sporazumu so: dr. Trumbić, spahovci in Svetozar Pribečević (klic Svetozarja Pribečevića: »Baš deklaracija kaže, da ni to sporazum med Hrvati in Srbi, marveč sporazum med najmočnejšimi skupinami«). Trifunović je nadaljeval: »Skrajni čas je, da smo se iz vlekli iz vrtine, ki ga je tvorilo šest let hrvatsko vprašanje. Rešitev tega vprašanja je prišla v skrajnem času. Minister nam vaja zgodovino razvoja političnih dogodkov vse od začasnega narodnega predstavnstva do najnovejših dogodkov Zagorja politiko Stojana Protića, ki je želel rešitev hrvatskega vprašanja. (Posl. Svetozar Pribečević: »Ali še obstoji, gospod minister, hrvatsko vprašanje?«)

Miša Trifunović: Obstoja in bo še obstajalo!

Svetozar Pribečević: Mislim sem, da ste to vprašanje rešili.

Minister Trifunović je zopet navajal različne dogodke iz politične zgodovine, naglašajoč, da so se Hrvati in Srbi skozi šest let drug drugemu obtoževali.

Svetozar Pribečević: Zakaj ste podpisali Obzano?

Miša Trifunović: Podpisal sem Obzano v težkih, nesrečnih in mučnih dnevih.

Med Mišo Trifunovićem in Svetozarjem Pribečevićem se je nato razvil še nadaljnji živahni besedni dvoboj. Miša Trifunović je med drugim omenil, da je bila velika napaka, da sta se ustvarili dve stranki Hrvatska zajednica in stranka Davidovičevih demokratov. Trifunović je skušal zavrniti očitke, da bi bil sporazum RR nemoralen. Svetozar Pribečević je govoril odločno vzkliznil: »Gospod Pašić je rekel, da je to nemoralno! Vprašajte g. dr. Zerkaj! Vprašajte g. Savčića! Vprašajte še druge!«

Posl. Hadži Kadić je odgovarjal predgovorniku v imenu muslimanov.

Posl. dr. Trumbić je polemiziral nato proti radikalnemu ministru. Med njegovim kratkim govorom so radičevci zopet pridili velikanski vihar in kraval. Vsa zbornica je postala razburjena. Trumbić je izjavil:

»To še ni sporazum med najmočnejšimi skupinami. Za ta sporazum niso dali pooblastila volilci. Radičevci so se pri volitvah izrekli proti radikalom. Radikal pa so se izrekli za Narodni blok. Pribečević še ni izključen iz vlade. Samostojni demokrati so še vedno tu!«

Posl. Svetozar Pribečević (sam. dem.) je nato stvarno in mirno pobijal izvajanja Miše Trifunovića. Konstatiral je, da Svetozar Pribečević nikdar ni o dr. Trumbiću govoril, da je tat in lopov, kakor je to Stepan Radić govoril o radikalnih voditeljih. Analizira nato vladno deklaracijo in precizira stališče samostojnih demokratov do vladne izjave in vlade RR sploh.

Posl. Ljuba Jovanović (rad.) je med splošno pozornostjo začel govoriti v duhu svoje politike in zagovarjal svoje politične nazore o sporazumu. Med drugim je omenil, da Slovenci zato niso bili vzeti v novo politično kombinacijo, ker so v Sloveniji zelo neugodne grupacije političnih strank. Kriv je temu v prvi vrsti razvoj naših političnih problemov. Ljuba Jovanović opoldne še govori.

Z govorom Ljube Jovanovića bo končana deklaracijska debata in ob 13. je pričela glasovanja o vladini zaupnici V vladinskih parlamentarnih skupinah vlada velika nervoznost. Vsi pa z napetostjo pričakujejo končni matematični rezultat, ki pokaže, s kakšnimi silami razpolaga vlada RR v skupščini.

Pašićeva pot v Karlove Vary

Pašić prispel v Karlove Vary zelo utrujen. — Radić poroma k Pašiću v Karlove Vary.

— Beograd, 25. julija. (Izv.) Ministrsko predsedstvo je prejelo obvestilo, da je ministrski predsednik včeraj zjutraj s precejšnjo zakasnitvijo prispel v Bratislavo. Češkoslovaške civilne oblasti so ga pri prihodu pozdravile.

— Praha, 25. julija. (Izv.) V Pragi so pričakovali po prvotnem obvestilu prihoda ministrskega predsednika Nikola Pašića včeraj ob 8.30 zjutraj. V Bratislavi je uprava češkoslovaških državnih železnic dala jugoslovenskemu premierju poseben salonski voz na razpolago. Na Wilsonovem kolodvoru so pričakovali g. Pašića zastopniki češkoslovaške vlade odnosno zunanjega ministrstva ter osebe jugoslovenskega poslanstva. Radi velike zamude, ki jo je imel parnik »Car Nikolaj II.« do Bratislave, je ministrski predsednik prispel v Prago šele ob 14.6 popoldne. Vožnja po Donavi od Beograda do Bratislave je trajala 60 ur. Na kolodvoru so pričakovali g. Pašića pooblaščen minister in načelnik zunanjega ministrstva dr. Girs, ministerjalni tajnik Skalický, osebe jugoslovenskega poslanstva s poslovnim odpravnikom Anastazičevićem.

mana z neba, je menda vsem jasno. Gospodje so se za zeleno mizo »sporazumeli«, da se s preizkušnim geslom »divide et impera« v kalnem še vedno najuspešnejše ribari. Zato so zahtevali, naj se sporazume tudi srbsko, hrvatsko in slovensko ljudstvo vsako zase v obliki raznih avtonomij in republik, potem bo pa že kako. Glavno je, da pridejo demagogi na svoj račun. Ta »sporazum« je hvalabogu žalostno propadel.

Drugi laži-sporazum je bil sklenjen tudi za zeleno mizo te dni. Sklenili sta g. d. v. stranki, ki jim pa volilci niso dali pooblastila za to strankarsko kupčijo in zato o pravem sporazumu ne more biti govora. Najboljši dokaz, da sporazum med radikali in radičevci ni sporazum

snoči prispel semkal. Tu ostane mesec dni. Nato namerava v svrhu nadaljnjega letenja po nasvetu osebnega zdravnika odpotovati v francosko kopališče Evian les Bains.

V HIROPLANU ZA PAŠIČEM

— Bratislava, 24. julija. (Izv.) Parnik Car Nikolaj II., na katerem potuje ministrski predsednik Nikola Pašić s svojim spremstvom, je prispel v Komorno v četrtek ob 15.40. Madžarski žurnalisti v Budimpešti so napeli vse sile in vporabili različne žurnalistovske metode, da bi dosegli interviu z ministrskim predsednikom Pašićem. Bill so odklonili. Pašić se niti v Budimpešti ni ustavil. Splošno je znano, da Pašić ne ljubi intervjuov. Odklonil je razgovor z novinarji tudi z ozirom na svojo bolezen. Več budimpeštanskih novinarjev pa se ni zadovoljilo z odklonitvijo in so se v hidroplanu spustili za parnikom »Car

Nikolajem II.« po Donavi. Parnik so dosegli v Vacavu ter se je hidroplan spustil na Donavo. Zaprošili so ponovno za interviu. Zopet odklonjeni, češ da ima ministrski predsednik veliko vročino.

MEIN KAVA

mešanice za poznavalce

100 L

Novo koncesije Italiji na našo škodo

Italijani dosegli velike pravice na šolskem in kulturnem polju. — Italijanska posestva v Jugoslaviji ne spadajo pod agrarno reformo.

— Beograd, 25. julija. (Izv.) Netunske pogodbe še niso objavljene in je njih polnoba vsebina javnosti, ki se interesira za položaj našega omejenega orebivalstva, še neznana. V krogih, ki so ves čas pogajali z Italijani z vso pozornostjo zasledovali postopanje italijanske delegacije, prevladuje prepričanje, da so Italijani z novimi pogodbnimi priborili zase velikanske ugodnosti in pravice. V tem oziru je značilna interpelacija posl. Grge Angelovića na zunanjega ministra. Interpelacija navaja dejstvo, da je predsednik italijanske delegacije in predsednik firenške konferencije senator Quartieri izjavil po končanih pogajanjih, toda še pred podpisom konvencij, novinarjem: »Dobro je, da javnost ve, da so vprašanja, o katerih smo največ razpravljali in pri katerih smo imeli največ

sreče, baš ona, ki se nanašajo na promet z Reko in Zadrom, kakor tudi vprašanja pravic dalmatinskih Italijanov. To so vprašanja, pri katerih smo dosegli največ uspehov.«

Posl. Grge Angeljlović pristavlja v interpelaciji:

»Ako tako govori predsednik italijanske delegacije, je zelo utemeljena bojazen, da niso bili pri pogajanjih z Italijo naši interesi dovolj zavarovani in zaščiteni.« Primerja nato nesorazmerne uspehe Italijanov na šolskem polju in da so Italijani od nas dobili več koncesij na škodo agrarne reforme.

Interpelant zahteva od zunanjega ministra, da čim prej obvesti Narodno skupščino o izidu pogajanj v Firenci in o vsebini vseh nettunskih pogodb.

VPRAŠANJE NOVINARSKIH VOZNIH KART

— Beograd, 25. julija. (Izv.) Cetralna uprava Jugoslovenskega novinarskega združenja sporoča: Novinarske karte, ki so izdane na ime redakcije, se ne ukinkajo s 1. avgustom, nego samo karte, ki se glase na posamnike. Izdajanje novinarskih kart na ime redakcije je bilo sklenjeno z ministrskim sklepom in zato more ta sklep edino ministrski svet razveljaviti.

Mezdni boji v Angliji

Stavka v tekstilni industriji. — Gibanje rudarjev.

— London, 24. julija. (Izv.) Angleška tekstilna industrija je pričela po gotovem načrtu izvajati izprte delavcev. Ostalo je približno 206.000 delavcev brez kruha. Velika množica stavkajočih delavcev, ki so demonstrirali pred neko predilnico, je okončana policija razgnala. V Bradfordu intervenira zastopnik ministrstva za delo in vodi posvetovanja z zastopniki delodajalcev in delavcev v svrhu sporazuma. Obe stranki iz razlogov prestiša se nočeto aktivno udeleževati posvetovanj.

— Bradford, 25. julija. (Izv.) Stavka tekstilnih delavcev se nadaljuje. Delavci so po svojih organizacijah objavili, da stavkujo lahko prevzamejo delo v onih predilnicah in tovarnah, ki so se izrekle proti znižanju mezd.

— London, 25. julija. (Izv.) Zastopniki lastnikov rudnikov so izjavili vladi, da so pripravljeni obnoviti pogajanja z rudarji. Sporazumno je skupna konferenca določena za prihodnjo sredo pod predsedstvom Bridgemanna. Tajnik rudarske zveze Cook je izjavil, da je položaj trenutno neizpremenjen. Upa, da v sredo pogajanja napredujejo. — Transportni delavci so odobrili predlog rudarske zveze za ustanovitev posebne zveze strokovnih delavskih organizacij, v kateri naj bi bile zastopane štiri glavne delavske stroke: rudarji, transportni delavci, kovinarji in tekstilni delavci.

BOJI V MAROKU

— Pariz, 25. julija. (Havas.) General Naulin je inspiciral fronto pri Tazi ter ugotovil, da so se pozicije Francozov znatno izboljšale.

— Madrid, 25. julija. (Izv.) Po poročilih iz Feza je položaj Francozov pri Ain Maatufu, 15 km severno od Feza zelo resen. Obleganje Ain Maatufa traja že 1. mesec. Poveljnik Richard je bil v boju težko ranjen. Francosko vrhovno poveljništvo oskrbuje mesto po zrakoplovih z živili in z ledom.

PROCES PROTI ATENTATORICI KARNICIN

— Dunaj, 25. julija. (Izv.) Pred dunajsko poroto se vrši 29. septembra proces proti atentatorici Menciij Karnicin, ki je, kakor znano, med predstavo v gledališču ustrelila voditelja Makedoncev. Sklenjeno je, da prepeljejo težko bolno Karnicin v neki sanatorij pod pogojem, da jo policija najstrože nadzoruje. Ves čas bivanja v sanatoriju straži morilko poseben policijski organ v njeni sobi, ker ni izključena nevarnost, da jo njeni prijatelji na drzen način osvobodijo.

KATASTROFALNE NEVIHTE V GORNJI AVSTRIJI

— Dunaj, 25. julija. (Izv.) Napoved meteorološkega zavoda o delnih velikih nevihtah v alpskih deželah se je uresničila. Iz več krajev prihajajo poročila o katastrofalnih nevihtah, najhujše nevihte so bile na Gornjem Avstrijskem. Po poročilih iz Linca so 23. t. m. popoldne nastale velike nevihte po vsej Gornji Avstriji in na Solno-graškem. Strela je povzročila na več krajih požare. Treščilo je v 12 kmetih in druga poslopja, ki so bila vsa napolnjena z žitom in poljskimi prideletki. Uničeno je tudi mnogo živine. Na njivi je strela tudi požgala žito. Mnogo škode je vihar povzročil pri električnih napravah, pri telegrafu in telefonu.

VEŠKANSKI GOZDNI POŽAR NA NEMSKEM

— Berlin, 25. julija. (Izv.) Gozdovi na lineburški planoti gore že osem dni. Požar obsega 1500 ha. Poleg gozdov gore tudi pašniki in polja. Požar se vedno bolj ir bolj širi.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza danes ni poslovala. Zagrebška borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Curil 11.095, Pariz 2.69, London 277, Milan 208.5, Newyork 56.95, Praga 169, Dunaj 0.08, Berlin 13.58.

Inozemske borze.

— Curil, 25. julija. Predborza: 1 grad 9.03, Pariz 24.30, London 25.02, Newyork 515, Milan 18.82, Praga 15.25, Du 0.007253, Berlin 1.226.

— Trst, 25. julija. Predborza: Beog 47.80, London 132.75—133, Newyork 27.40, Pariz 128.50—129, Praga 80.25, Curil 530—533.

Carigrad bo autonomno mesto?

Anglež George Young, ki dobro pozna Orijent in velja za najboljšega prijatelja Turkov, je priobčil v londonski reviji »Contemporary Review« zelo zanimiv članek o bodočnosti Carigrada. Avtorju se zdi, da Carigrad umira brez pravega ponosa in samozvesti, ki bi jo človek pričakoval od nekdanje močnejše prestolnice vsega islamskega sveta. In Young celo pravi, da bi bilo za Carigrad bolje, da pogine, kakor pa da tako žalostno živi. To mesto je bila prva prestolnica krščanstva. Še nedavno je bila tu prestolnica Orijenta in zapadne Azije. Po Youngovem mnenju Carigrad ne more uspevati niti če bi mu vrnil nekdanjo vlogo prestolnice, ker je sedanja Turčija seljaška republika, ne pa monarhija. Carigrad ima v sebi nekaj razkrajajočega in zato Young trdi, da so bili Kemal paša in njegovi pomočniki mnogo pametnejši od mladoturkov, ki so prenesli sedež vlade v Angoro. Toda s tem vprašanjem Carigrada še ni rešeno. Rusi trpe na pomankanju zvez z morjem, Turki pa zato, ker so preveč izpostavljeni morju. Carigrad stoji še vedno na križišču med Evropo in Azijo. Turki so si zelo prizadevali, da bi odstranili iz mesta vse tuje elemente, pa niso mogli napraviti iz Carigrada čisto turškega mesta, kajti kot važna trgovska postojanka ni bil Carigrad nikoli turški. Če bi Turki pregnali iz Carigrada Grke in Armentce, bi ostalo mesto prazno. Če jih pa pustijo v mestu, bodo zopet turški interesi v nevarnosti, ker izgube Turki glavno besedo.

To je po Youngovem mnenju veliki problem nove turške republike. Young svetuje med vrsticami turškimi državnikom, naj napravijo iz Carigrada svobodno pristanišče s popolno avtonomijo. Na ta način bi se turški organizem iznebil skleeče rane, ki je v marsikaterem oziru podobna raku. Carigrad je turškemu narodu nevaren tudi če bi ne bilo v njem tujih elementov. Že zdaj se ozirajo uradniki iz Angore proti Carigradu. Je pa tudi nova stranka, ki bi takoj prenesla prestolico iz umazane Angore nazaj v Carigrad, čim bi prišla na krnilo. Toda Angora je korajžna in stočna. Carigrad ji ni posebno simpa-

tičen, ker vidi v njem zadnje ostanke sultanove moči. Člani nove turške vlade spe po pisarnah ali pa po 4-5 v eni sobi, ker je Angora premajhna. Zato pa smatrajo, da je to umazano mesto najbolj prikladno za pošteno in uspešno delo. Angorski uradniki se ne dajo podkupovati, kakor so se dajali nekdanji podložniki vsemogočnega sultana. Kljub temu pa ima Carigrad še vedno magičen vpliv na turško republiko. Lega mesta je zdrava, javnih poslopij je dovolj, Angora je pa zelo zapuščen in nima nobenih higijskih naprav. Dasi leži na visoki planoti, je vendar malarija v mestu tako rekoč domaća. — Uradnik, ki ga pošljejo po službenih opravkih v Carigrad, je srečen. Toda življenje je v Carigradu drago in angorske plače so prenizke. Zato se je pojavila med uradinstvom korupcija. V Carigradu je polno izkušnjav, ki jim uradnik seljaške republike ne more kljubovati.

Zato priporoča Young svojim turškim prijateljem, naj izrežejo iz telesa tega raka, sicer lahko sami poginejo. Kako naj bi se to zgodilo? Spočetka naj bi dobil Carigrad avtonomijo in delno neodvisnost od Turčije. Zastopniki velesil bi morali predhodno zapustiti Carigrad in prenesti svoje agende v Angoro, kakor so to storili Nemci in Rusi. Po Youngovem mnenju bo mogoče živeti v Angori šele takrat, ko poskrbi Rockefellerjev fond za pobijanje malarije, kakor je napravila to okrog Panamskega kanala. Na ta način bi rešili turški narod carigradske korupcije. Poleg tega bi bilo treba podpirati turške begunce. Glavno pa je, da se Carigrad loči od mlade seljaške republike.

Ne vemo, kako bodo reagirali na te prijateljske nasvete angorski državniki, toda zdi se nam, da bi bila ta operacija zelo težka in da bi imela zgodovinske posledice. Res je Carigrad koček, ki bi ga nekatere velesile prav radi pobasale v svoj žep. Res je to mesto vedno demoraliziralo Turke in res je tudi, da danšnja Turčija zelo težko nosi bremena bivše prestolice. Toda še težje bi bilo za turški narod odreči se prostovoljno važnemu delu svojega organizma tudi če mu je ta del v obremenitev.

Politične vesti

== Zaključena beseda. »Balkan« prmaša na naslov Stipice Radića sledečo anekdoto: Ta Radić je pravi bakusz, kakor ga je imenoval Pribečević. Ali se spominjaš, da so vsi njegovi prijatelji propadli? No? In? — Pogledaj najnovejšo: Radić je osebo obiskal predsednika sodnega stola v Zagrebu, dr. Bačca, in se mu zahvalil za »plemenito ravnanje«. — Pa? — Vidiš, kod drugi dan je dr. Bačca umrla žena, dasi je bila zdrava in postavna. — Kaj bo šele s tistimi našimi, ki so se včeraj z njim poljubovali! Takoj sem opazil, da zna Bala (Pašić), kaj dela, ko se ni hotel sestati s Stipico. —

== Vse je pozabljeno. Povodom Radićevega bivanja v Beogradu je napisal »Balkan« med drugim to-le bridko resnico: »Po vseh žalitvah, ko so padle na račun Beograda in ki so bile čisto zelo« težke, smo doživeli celo to, da je dobil Stjepan Radić nagrado. — Beogradski novinarji so pozabili vse, kar želi človeško dostojanstvo in begali za senzacijami, priredili so Radiću fanfarnado in resen človek mora od srca zarzdeti. Ljudje, ki drže malo več na svojo čast, ne trpe, da bi jim kdo drzno onsoval očeta in mater in da bi bili zadovoljni s »prosim, uprostitost«. Nočemo pogrevati starih grehov. Nočemo širiti stare mržnje, vendar pa s temi ni rečeno, da moramo delati to, kar je grdo. Dobro: sporazum sprejemamo. To je krasna stvar, a še bolj bo, če se čim dlje časa vzdrži. Toda biti vulgaren in igrati prave politične opice, tega ne moremo zameriti. Stjepanu Radiću naj se priredi resen sprejem in on naj čuti vso pezo položaja, v katerem so naša srca še ranjena, ker je nas zadel s svojimi brezsrčnimi izpadi.«

== Korošev neslani odgovor. »Riječ« piše: Malo za Radićem je prišel tisti dan v Narodno skupščino Anton Korošec. Na stopnicah ga sreča zemljoradniški poslanec Kokanović in mu pravi: »Prišel je vaš predsednik. Ni več moj predsednik, odvrne ježno Korošec. Ali ste mu odnesli liter vina?«

== Radićev sin očetu. Ko so beogradski novinarji vprašali Radićevega sina o očetu, jim je odgovoril: »Kar oče govori, je težko povedati. Bravo in točka! Resnično: bravo in točka!«

== Oni, ki so »direktno sodelovali pri sporazumu...« Beogradski »Politika« poroča, da so na večerji, ki so jo radikalni priredili Radiću v hotelu »Palas«, prisostvovali samo tisti radikalni in radićevci, ki so direktno sodelovali pri sporazumu. Nekaj vrst nato piše list, da je bil na banketu tudi notranji minister Boža Maksimović. Zagrebški »Riječ« pristavlja: On je resnično direktno sodeloval pri sporazumu z »obznano«.

== Kuriozna izjava zagrebškega preiskovalnega sodnika Koerberja. V zagrebškem »Jutarnjem listu« čitamo razgovor novinarja s preiskovalnim sodnikom Koerberjem, ki je zaslišel Stepana Radića v zaporu. Med drugim hvali sodnik Koerber fenomenalni Radićev spomin in pristavlja: »Tako sem imel priliko, da se prepričam, kako tolčejo človeški možgani zakon o prostornosti, to je, da so skladišče posebno.«

== Z narodno varnostjo Reke se pečajo razni italijanski listi, razlagajoč, da s pogodbami med Italijo in Jugoslavijo na Reki bivajočim Jugoslovenom dopuščene jezikovne pravice nikakor ne morejo ogroziti italijanstva reškega mesta. Hrvatska šola in hrvatski odvetnik na Reki ne pomenita nevarnosti za Reko. Potrebno pa je bilo, ozirati

se na jugoslovenske zahteve glede na Italijane v Dalmaciji. Brez reciprocitete ni šlo in tako je morala Reka vzeti nase »zrtev« pravice za Jugoslovane. Reška »Vedetta d'Italia« kaže gorje onemu, ki bi se držnil dotakniti reškega italijanstva. Reki bi nič ne škodovalo, ako bi bili razni kričači bolj mirni in tihi. »Vedetta« se vidi, da silno nerada trpi take »pravice« za Jugoslovane. Ako ne bodo Rečani nehali z neprijaznostjo proti Jugoslovenom in ako ne prično upo-

števati dejanskega položaja, ne bodo na Reki nikdar boljše razmere. Ni treba misliti, da se bomo mi kdo ve kako pulili za današnjo Reko in ni se treba zanašati na pisane pogodbe in si jih razlagati tako, kakor da so Italijani dali nam kake velike ugodnosti. Vse je odvisno le od Jugoslovenov in za sožitje je treba pred vsem na obeh straneh ravnanja in nastopanja po situaciji. Kakšna je situacija na Reki, prizadejati pač dobro vedo.

Sport

Internacionalni lahkoatletski miting na Dunaju

Udeleženci: Avstrija, Češkoslovaška, Jugoslavija, Madžarska, Nemčija. Jutri v nedeljo se vrši na Dunaju mednarodni srednjeevropski lahkoatletski turnir, ki naj bo merilo za jakost in razvoj lahke atletike v posameznih državah. Turnirja se udeležijo pet zgoraj omenjenih držav. V nastopnem podajamo rezultate, ki so jih te države dosegle v posameznih disciplinah:

1000 m: Češkoslovaška 10.9 (Linke), Nemčija 10.5 (Ran), Jugoslavija 11 (Matz) (neoficijski), 10.9 Valtřík, Avstrija 10.8 (Weininger), Svetovni rekord 10.4 (Padock).

400 m: Češkoslovaška 52 sek. (Vikoupl), Nemčija 48.3 (Braun), Jugoslavija 52.4 (Kojic), Madžarska 49.7 (Karoczy), Avstrija 51.1 (Mahr). Svetovni rekord 47.6 (Lidell).

800 m: Češkoslovaška 2:00.2 (Strnište), Nemčija 1:52.2 (Braun), Jugoslavija 2:00.8 (Mišković), Madžarska 1:57.2 (Matyasowski), Avstrija 1:58 (Mahr). Svetovni rekord 1:51.9 (Neredith).

1500 m: Češkoslovaška 15:46.4 (Dvořák), Nemčija 15:14.2 (Bedarff), Jugoslavija 17:12.6, Madžarska 15:27.7 (Gros), Avstrija 15:30 (Kantor), svetovni rekord 14:28.2 (Nurmi).

Tek z zaprekami, 110 m: Češkoslovaška 15.8 (Jander), Nemčija 15.3 (Trossbach), Jugoslavija 17.3 (Jannicki), Madžarska 15.8 (Stolnar), Avstrija 15.8 (Weilheim). Svetovni rekord 14.8 (Tompson).

Met kopja: Češkoslovaška 56.86 m (Chmelik), Nemčija 62.14 m (Lideček), Jugoslavija 55.88 m (Gasper), Madžarska 62.10 m (Cseihay), Avstrija 52.03 m (Kastner), svetovni rekord 66.10 m (Myrrh).

Met krogla: Češkoslovaška 13.335 m (Ivo), Nemčija 14.078 m (Haymann), Jugoslavija 13.930 (Ambroz), Madžarska 14.450 m (Forbath), Avstrija 13.420 m (Michl), svetovni rekord 15.544 m (Rose).

Met diska: Češkoslovaška 42.630 m (Soucek), Nemčija 46.660 m (Steinbrenner), Jugoslavija 42.940 m (Ambroz), Madžarska 45.840 m (Toldy), Avstrija 44.130 m (Michl). Svetovni rekord 47.582 m (Duncan).

Skok v višino: Češkoslovaška 1.850 m (Ballin), Nemčija 1.923 m (Pasemann), Jugoslavija 1.750 m (Jakopec), Madžarska 1.910 m (Gaspár), Avstrija 1.825 m (Haselsteiner). Svetovni rekord 2.038 m (Osborne).

Skok v daljavo: Češkoslovaška 6.755 (Sobotka), Nemčija 7.33 m (Kornberger), Jugoslavija 6.805 m (Spahić), Madžarska 7.16 m (Haluska), Avstrija 7.265 m (Egger), svetovni rekord 7.806 m (Hubbard).

Lahkoatletski boj Evrope proti Ameriki. Famosni sprinter Padock je v imenu Newyorškega A. C. povabil elito evropskih tekačev, med temi Houbena, Hoffa, Paulena, Martina in Wida v Ameriko, kjer bi v septembru nastopili v štafetnem teku proti Amerikancem. Razen Wida so se vsi tekači vabilu odzvali. Evropska šafeta bo tako-le sestavljena: 100 metrov Hoff, 200 m Houben, 400 m Paulen, 800 m Martin, 1500 m Wide.

Jugoslovenci na Dunaju ložirajo v hotelu Viktorija (atleti, ki se udeležijo meddržavnega tekmovanja peterih dežela).

Lahkoatletski miting za dame, ki ga je namenaval prireditelj ASK to nedeljo, je preložen.

Hazena-družina SK Ilirije gostuje v soboto v Zagrebu in nastopi v revanšni tekmi proti hazena-družini zagrebške Viktorije na Miramarski cesti.

Popularnost nogometnega sporta v Splitu. Kako popularen je nogometni sport v Splitu, v mestu prvaka Hajduka, se razvidi iz sledečih tekem, ki so jih igrali samostojni igralci: Zemljoradniški: Pristanjski delavcem 0:0, Čevljarji Brivcem 1:0, Metalci: Drvarjem 2:0, Zivežarji: Tiskarjem 2:1. Menimo, da bi ni škodilo zdravju marsikateremu uradniku in delavcu v Ljubljani, če bi v svojih prostih urah igral nogomet, mesto da postopa po pivničar in hodi na brezdušno ljubljansko promenado.

Objava kolesarskega podsveza Slovenije. Vsi podsavezni kolesarski klubi, kakor tudi posamezni kolesarji, ki bodo razstavili kolesarske sportne predmete povodom letošnjega ljubljanskega veleseljma v času od 29. avgusta do 8. septembra t. l. naj blagovoljno omenjene predmete izročijo upravi veleseljma, ki jih bodo hranila do razstave. Vsa tozadnja pismena vprašanja naj se naslovijo na: Kolesarski Podsavez Slovenije.

Zvezdna dirka v Celje. Upravni odbor K. P. S. je sklenil na današnji seji, da priredi zvezdno dirko in kolesarski zlet v Celje dne 9. avgusta t. l. Ob tej priliki se bo vršilo tudi zborovanje celokupnega kolesarstva Jugoslavije. Kakor vsako leto, naj tudi letos vsak klub oziroma vsaka kolesarska Sekcija priredi v lastnem delokrogu iz svojega sedeža v Celje kolesarsko dirko

— Otvoritev Krekove koč na Ratitovcu, združena z veliko planinsko veselico, se vrši v nedeljo dne 9. avgusta ob 12, tako da pridejo turisti, ki odhajajo s turistijskim vlakom, ravno prav k otvoritvi. Iz postaje Skofja Loka bo ta dan od turistovskega vlaka vozil avtobus (za 25 oseb), ki pripelje izletnike v dobri uri do dolinskega izhodišča Česnjice; odtod je na vrh je 3½ ure.

— Karl Koželuh prvak v profesionalnem tenisu. Karl Koželuh je v finalu za svetovno prvenstvo profesionalov v tenisu zmagal nad Špancem Ploa in si osvojil častni naslov svetovnega prvaka.

— Finska lahkoatletika prvenstva. Te dni so se vršila tekmovanja za finska lahkoatletika prvenstva. V desetboju je zmagal 23letni Yrjölä, ki je dosegel 7671 točk, kar zaostaja samo za 40 točk, ki jih je dosegel Osborne na olimpijadi. Yrjölä je dosegel: 100 m v 12 sek.; skok v daljavo s 6.45 m, med krogla 13.60 m, skok v višino 1.80 m; 400 m v 52.8 sek.; 110 m z zaprekami 17.6; met diska 30.40 m, skok ob palici 3.20 m, met kopja 57.60 m, 1500 m v 4.43.8.

— Skok črnca Hubbarda. Poročali smo, da je nedavno črnc, dijak De Hart Hubbard postavil nov svetovni rekord v daljavo s 789.6 m. Sprva so se pojavili glasovi, da je Hubbard skočil s pomočjo deske, vendar je ta trditve sedaj popolnoma ovržena. Amerikane La Gendaj, zmagalet na Olimpijadi, se sedaj pripravlja, da zruši tudi ta rekord. No, kmalu bomo frčali po zraku...

— Novo pravilo ofsida v veljavi od 1. septembra t. l. naprej. S 1. septembrom t. l. stopi tudi pri nas novo, po Fifi sklenjeno pravilo ofsida v veljavo. JNS bo pozval vse klube in podsaveze, da se imajo odlej držati novega ofsidske pravila in sicer v vseh prvenstvenih, pokalnih in reprezentativnih tekmah. V prijateljskih tekmah pa bodo klubi smeli sami izbirati pravilo, po katerem bodo hoteli igrati. Letošnje tekme za kraljevi pokal se bodo vršile še po starem pravilu.

— Lahkoatletski miting za dame, ki ga je namenaval prireditelj ASK to nedeljo, je preložen.

— Hazena-družina SK Ilirije gostuje v soboto v Zagrebu in nastopi v revanšni tekmi proti hazena-družini zagrebške Viktorije na Miramarski cesti.

— Popularnost nogometnega sporta v Splitu. Kako popularen je nogometni sport v Splitu, v mestu prvaka Hajduka, se razvidi iz sledečih tekem, ki so jih igrali samostojni igralci: Zemljoradniški: Pristanjski delavcem 0:0, Čevljarji Brivcem 1:0, Metalci: Drvarjem 2:0, Zivežarji: Tiskarjem 2:1. Menimo, da bi ni škodilo zdravju marsikateremu uradniku in delavcu v Ljubljani, če bi v svojih prostih urah igral nogomet, mesto da postopa po pivničar in hodi na brezdušno ljubljansko promenado.

— Objava kolesarskega podsveza Slovenije. Vsi podsavezni kolesarski klubi, kakor tudi posamezni kolesarji, ki bodo razstavili kolesarske sportne predmete povodom letošnjega ljubljanskega veleseljma v času od 29. avgusta do 8. septembra t. l. naj blagovoljno omenjene predmete izročijo upravi veleseljma, ki jih bodo hranila do razstave. Vsa tozadnja pismena vprašanja naj se naslovijo na: Kolesarski Podsavez Slovenije.

— Zvezdna dirka v Celje. Upravni odbor K. P. S. je sklenil na današnji seji, da priredi zvezdno dirko in kolesarski zlet v Celje dne 9. avgusta t. l. Ob tej priliki se bo vršilo tudi zborovanje celokupnega kolesarstva Jugoslavije. Kakor vsako leto, naj tudi letos vsak klub oziroma vsaka kolesarska Sekcija priredi v lastnem delokrogu iz svojega sedeža v Celje kolesarsko dirko

(prvenstveno, skupitsko, parno, handicap itd.). Na cilju je vse potrebno preskrbljeno, kakor skupni maserski lokal, »dravniška pomoč, skupni cilj itd. Vsi p. t. kolesarski klubi se naprošajo, da sigurno do 28. t. m. javijo podpisnemu odboru značaj dirke, oddaljenost v kilometrih, število dirkačev. Dne 29. t. m. bo sestavljen razpored, ki bo za vsak klub obvezen. Kakor vsako leto, naj se tudi letos snide v Celju polnoštevilno kolesarstvo Jugoslavije ter s tem pokaže jakost in velik napredek na kolesarsko sportnem polju. Vsi dopisi naj se naslovijo na g. Fran Ogrina, blagajnika K. P. S. Ljubljana, Gosposvetska cesta 14.

Mednarodni lahkoatletični miting zagrebški »Viktorije« se vrši 2. avgusta. Na sporedu so teki 100, 200, 400, 800, 3000, 10.000 i 4 krat 100 m, skoki z zaletom v vis, v daljino, s palico in troskok, mehanje kopja, diska, krogla in klavira. Tekmovanja se vrše celi dan.

Lahkoatletični miting za dame priredi to nedeljo zagrebški »ASK«.

Prvi sportni vseučiliški profesor. Na univerzi v Leipzigu se je ustanovila stolica za telovadbo in sport. Za izvanrednega profesorja te stolice je bil imenovan prof. dr. Altmann iz Berlina, znan aktivni sportnik in sportni pisatelj.

Zdravstvo

Lauxa - serum proti sifilisu

Iz centralne Amerike prihaja vest, ki bo najbrže poljsnila danes še neznane začetke sifilide. Morda pada tudi novo pot zdravljenja te najstrašnejše sodobne bolezni. Vest je vzeti z veliko rezervno, ker še ni gotovo, ali je vir, iz katerega prihaja, avtentičen. O sami stvari pa poroča prof. Doleris v pariški medicinski akademiji sledeče:

Na temelju preiskav dveh argentinskih medicinskih strokovnjakov prihaja sifilida iz centralne Amerike in je bila prvotno bolezen lam. Živali so prenesle bolezen že prej, nego so jo poznali v Evropi, na peruansko prebivalstvo. Španski konkvistadorji, ki so vdrl na Peruansko l. 1525, so se nalezili sifilide od Peruank in pozneje zanesli bolezen v Evropo.

Argentinska zdravniška Jauregui in Lanzelotti sta bolezen študirala na živalih samih. Tekom tega študija se jim je posrečilo zastrupiti lame s sifilitičnimi bacili, ki so jih vzeli od sifilitično okuženih ljudi. Živali so naglo obolele. Nadaljni potek bolezni je bil isti kot pri znani obolevosti teh živali. Pri približno po 20 dneh infekcije so se pojavili znaki oteklina, pozneje so nastopili celo karakteristični sekundarni znaki. Pri lam poteka sifilida hitreje nego pri človeku. Po treh letih bolezni so živali crkline. Nekaj dni pred koncem se živali polaste težke živčne motnje. Učenkata sta pozneje povzročitelja živinske sifilide zgolila v človeški krvi. S temi kulturami sta nato cepila živali, jih imunitizirala in sifilido v prvem in drugem stadiju popolnoma ozdravila. Po 5 do 7 letnem opazovanju sta ugotovila, da so živali okrevale. Zdravniška sta metodo prenesla tudi na zdravljenje ljudi in dosegla v Buenos Airesu velike uspehe. Od 40 slučajev pa sta ostala samo dva v stalnem zdravniškem nadzorstvu in pri tem se je izkazalo, da sta popolnoma ozdravila.

Opazovanja o vplivu tega seruma pri človeku so pravzaprav še pomanjkljiva. O uporabnosti seruma bo mogoče soditi šele, ko se bodo preiskave raztegnile na več sto slučajev. Prof. Krapf poroča, da se je o tej stvari govorilo tudi pred 25 leti na ameriškem kongresu v Stuttgartu, ki je razpravljao o tej stvari na podlagi poročila španskega pesnika Gomara. Gomara je pripovedoval o boleznih lam in alpakov v peruanskih gozdih, ki je bila enaka sifilidi in ki se je prenašala tudi na človeka. Peruanci so zdravili bolezen z mastjo iz žive srebra in žvepla. Torej način zdravljenja, kakor se je prej tudi v Evropi zdravila sifilida. Tudi velblodi in druge živali se nalezajo te bolezni. V prihodnjih letih bodo bolezni preiskovali še bolj natančno in ni izključeno, da pridejo učenkaji do pravih zanimivih konstatacij. Zaenkrat pa ostane salvarsan še najboljši in najsigurnejše sredstvo proti sifilidi.

Daruimo za sokleski Tabor!

V. I. Križanovska:

V kraljestvu nesmrtnih

Roman.

— Vse, kar pripovedujete, je tako čudno, da ne vem, kje se me drži glava, — je zamrmral zdravnik.

— Pomirite se! Razumem vašo razburjenost, ker sem jo nekoč sam doživel. Sicer pa vas moram opozoriti še na nekatere podrobnosti, da si boste na jasnem glede dobrih in slabih strani življenja, ki steje stoletja tako, kakor stejete vi leta. Pomeniva se najprej o fizični strani: vi nikoli ne zbolite; niti utrujenost, niti mraz, ne vročina ne bo mogla vplivati na vas. Spali boste iz navade in krepko. Lahko boste pa živeli tudi brez spanja. Lakoto ali bolje rečeno prijeten tek boste čutili, toda v skrajnem slučaju boste lahko dolgo preživeli tudi brez vsake jedi. Skrivnostni eliksir daje neznačajno moč ne le telesu, nego tudi duši. Spoznali boste vse, videli in slišali tudi to, kar je drugim smrtnim nedostopno. Če se boste dotaknili bolnika, bo takoj ozdravel. Slednjič se vam ne bo treba bati ne strupa, ne krogla, ne ognja, nobenih posledic bujnega življenja. Skratka, vaše telo ne bo podvrženo razkroju; toda iz te fizične ječe je zelo težko osvoboditi dušo. Zdj se nekaj o socialnem položaju.

Narajana je vzel iz zabojske zavoj papirjev.

— Evo dokumentov, ki potrjujejo zakonitost

imena in posestev princa Narajane Supramati. To-le je pa — moja oporoka, ki jo je potrdil angleški notar v Kalkutti. S to oporoko zapuščam mlajšemu bratu, ki je po imenu tudi Narajana Supramati, vsa posestva in drugo imetje, čigar seznam je tu, kakor tudi sto milijonov, naloženih v vseh bankah starega in novega sveta.

Narajana je stopil zopet k omari in odprl več predalčkov.

— Vsi so polni raznih draguljev in dragocenih kamnov; vsak dragulj zase predstavlja celo premoženje. Tu pa — pritisnil je na gumb, nakar se je odprl sosedni predalček, širok in okrogel kakor vodnjak, — leže kepe čistega zlata. Kako globok je ta zlatonosni vodnjak, ne vem. Morebiti sega do vznožja te gore. Vsekakor pa je ta zakladnica neizčrpna in vam nudi carsko življenje. Zdj si oglejva še drugo stran medalje.

Ko je človek do grla sit naslad, ki jih nudi neizmerno bogastvo, ko natisi svoje samoljubje z osvetlo in nizkotnostjo ljudi, ki klečeplazijo pred zlatom, ko je že okusil greh ljubezni v vseh oblikah, se ga loti strašna bolezen, ki spremlja dragoceni dar nesmrtnosti, namreč prenasličnost. Loti se ga nepremagljiva želja bežati iz tega šuma in hrupa, od vseh zabav posvetne nečimurnosti ter se umakniti človeški laži in požrečnosti. Ko si je že vse ogledal in vse preizkusil, postane njegova duša v neumornem telesu utrujena. Začuti nujno potrebo osamljenosti in tišine, loti se je nepopisna želja: po svobodi. Toda kdor hoče to razumeti, mora sam vse doživeti. Ko so me mučili taki trenotki

obupa, tuge in npravnstvene duhovne utrujenosti, sem se umaknil v zapuščen grad ali pa v osamljeno zavetišče v Himalaji.

Tam sem iskal v popolni osamljenosti, izvzemši par nujno potrebnih služabnikov, utehe in pozabljenja v delu in spanju. Toda spanec — ta tovariš in tolažnik bednih in obupanih — me ni mogel več pomiriti, niti mogel zaglušiti mučne disharmonije med dušo in večno zdravim telesom. Delo je bilo še najboljše sredstvo in tako sem vsepovsod strastno iskal resnico. Pa jo je bilo težko najti kljub zagonetni in čudoviti sili, ki je živela v meni. Zlasti pa sem se zanimal za to peklensko snov, polno izkušnjav, kakor čaša opojnega vina, čigar grenkobo čuti tisti, ki jo je izpil do dna. In evo, ne glede na vse svoje prizadevanje nisem mogel ničesar spoznati. Brskal sem po vseh knjigah o magiji in hermetični vedi, toda vse je bilo zaman. Alkimisti so zaman iskali življenjski eliksir. Jaz pa sem ga imel v rokah in vendar ga nisem mogel analizirati. Bili so v mojem življenju mučni trenotki, ko sem trkal na peklenska vrata in klical peklenske duhove. Frenepenje po življenju in nasladih jih je mamilo. Često so se prikazali in me prosili, naj jim dam vsaj kapljo te tekočine, da bi dobili človeško obliko.

— In vi ste dajali tekočino tem nečistim bitjem — je vprašal Ralph, ki se mu je vrtelo v glavi od tega, kar je slišal.

Narajana je odkimal z glavo.

— Kako morete kaj takega misliti? Ne, bil sem

neizpros, ker sem se vedno bal dotakniti se teh neznanih, groznih zakonov. Toda klical nisem samo nečiste, temveč tudi čiste, skoraj božanstvene duhove. Kakor solnčni žarki so se mi prikazovali ter mi pripovedovali o veri in molitvi. Jaz pa nisem več znal moliti. In česa naj bi bil prosil božanstvo? Saj sem bil nesmrten, pretila me ni nobena bolezen ali nevarnost; kopal sem se v neizčrpni bogastvu, a stoletja so okovala mojo dušo kakor bron z brezbržnostjo. Le prenasličnost me je mučila. Skrival sem se v najbolj zapuščenih gradovih samo zato, da bi se mi povrnilo veselje do življenja in ljudi.

— Kaj je res tako težko živeti brez gorja in razočaranja, ko človek ne čuti pod seboj brezna smrti? — je vprašal zdravnik.

Narajana se je glasno zasmeljal. — Vi še niste razumeli, kako tragikomičen je tak položaj. Življenjski eliksir ohrani nedotaknjeno telo in razvija skrite duševne lastnosti, ne more pa preprečiti, da bi ne krvavelo to, kar živi v nas. Pod skorjo, ki so jo ustvarile izredne razmere, drhti duša, in ta se včasih zelo močno oglašja. Nedavno sem preživel ljubezen, — tako ljubezen, ki se mi sploh ni zdela mogoča, ki objame vse človeško bitje. Pa se je ženska, ki sem jo oboževal in hotel poročiti, prehladila in zbolela. Bolezen se mi ni zdela nevarna, toda kar naenkrat se je poslabšala in čez nekaj ur je ljubljena v mojem naročju izdihnila. Pomislite dobro: ona je umrla. Jaz pa sem imel življenjski eliksir! ...

Povodenjska katastrofa v Poljanski dolini

(Predavanje g. uni v. prof. dr. Kasala.)

Na sestanku članov inženirske zbornice magistratni zborovalnici je 23. t. m. uni v. prof. dr. Kasal imel zanimivo predavanje o povodenjski katastrofi v Poljanski dolini. To predavanje strokovnjaka bo zanimalo tudi široko javnost in zato podajamo zelo poudarjeni prvi del predavanja široki javnosti. Uni v. prof. dr. Kasal je med drugim omenjal:

Približno pred enim mesecem je zadelo Poljansko dolino katastrofa, ki je povzročila, kakor znano, izredno veliko škodo. Prepotoval sem dolino od Škofjeloke do Žirov ter mi je čast dati o svojih opazovanjih to-le poročilo:

Ne oziroma se na škodo, ki so nastale na travnikih in vrtovih v neposredni bližini Žirov vsled nanesenega peska in gramozja je glavna škoda oziroma nesreča zadela vodno napravo Električne strojne družbe v Žirih, kateremu objektu hočem posvetiti prvo pozornost.

Jez elektrarne je zgrajen nad utokom potoka Zavodnice v Poljansko. Padavinska površina od izvira Poljanščice ter njenih dotokov do profila jezusa znaša po vodnem katastru 100,7 km². Po vodnem katastru znaša vsakoletna nizka voda 760 litrov na sekundo, 10 mesečna voda 950 litrov na sekundo, 8 mesečna voda 1730 litrov ter nekako 9 mesečna voda okoli 1.500 litrov (obratna množina).

Ako preračunamo vodne množine po znanih Iszkowskih jednadbah, dobimo za vsakoletno nizko vodo 800 litrov na sekundo, množino s katero je mogoče večji del leta računati 1400 litrov na sekundo, ter največjo katastrofalno vodno množino 200 kubičnih metrov na sekundo. Ti rezultati se ujemajo zelo dobro z vodnim katastrofom, kar mi naj služi kot dokaz, da so koeficienti v Iszkowskih jednadbah pravilno voljeni.

Dolžina Poljanščice od izvira do profila jezusa znaša 16 km, za katere dolžine navaja Honsell kot katastrofalno vodno množino 2 kubična metra na 1 km² padavinske površine. Po tem bi znašala katastrofalna vodna množina pri 100 km padavinske površine 200 kubičnih metrov na sekundo t. i. dobim isti rezultat kakor pri Iszkovskem.

Kot temelj študije hočemo torej v nadaljnjem računati s tem, da je pretakalo ob katastrofi skozi strugo Poljanščice 200 kubičnih metrov na sekundo. Dolžina krone jezusa Žirovske vodne naprave znaša okoli 60 m. Pri katastrofalni vodni množini 200 kubičnih metrov na sekundo je morala potekati pretakati voda v višini 126 cm nad krono jezusa. Ker je krona jezusa izpeljana povprečno 6 m nad dnem struge je znašala globočina vode tik pred jezom okoli 730 cm, dočim cenimo glede na vodno množino in profil vodno globočino pred jezom na kako 2 m. Prepada višina t. i. razlika med zgornjo in spodnjo vodno gladino je znašala potemtakem 5 m 26 cm. Ako bi bil jez brezhibno zgrajen, bi bil moral tudi pri tej znatni vodni množini obstati. Toda k nesreči se je velik del jezusa ob desnem bregu podrli. Podrti del jezusa, ako ne vpoštevam njega zidovje, v kolikor je že zazidano na suhem, znaša nekaj nad 20 m, pri višini nad dnem struge 6 m. Ko se je jez takorekoč v enem trenutku podrli, ter skoraj brez sledu izgini v valovih, je nastalo iz stališča zakonov hrdavilke isto dejstvo, kakor bi se naenkrat potegnila velikanska zatvornica v dolžini 20 m, ter povprečni globočini 6 m t. i. zatvornica 120 kvadratnih metrov ploskve.

Preračunano po znanih jednadbah za nepopolni prepad pri višini spodnje gladine 2 m, ter skupni višini 7,26 m dobim, da je moralo v prvem trenutku odtekati skozi podru del jezusa 800 kubičnih metrov na sekundo ter čez krono jezusa v kolikor je ob-

stal t. i. v dolžini 40 m nadležnih 130 kubičnih metrov na sekundo. Skupaj torej 930 kubičnih metrov na sekundo. To pa je bil seveda le prvi val, po katerem se je morala vodna gladina v nekaj sekundah znižati, ter je voda prenehala pretakati čez krono jezusa, ki je obstal, ter se je valila naprej izključno le skozi podrli del jezusa. V tem trenutku je moralo odhajati od zatvornice skozi odprto jezo okoli 800 kubičnih metrov na sekundo t. i. 4 krat toliko, kakor je znašal dotok vode. Nad jezom, ki ima znatno višino, ter je takorekoč že vodna pregrada, pa je bilo nakupičeno pri dolžini vodnega bazena 2000 m, ter profilu bazena tik ob jez 300 kvadratnih metrov vsaj skupno 300.000 kubičnih metrov vode.

Vodna gladina bazena se je po potoku jezusa začela zniževati, katero zniževanje je trajalo toliko časa, dokler ni nastala kontinuiteta v odtoku in pritoku. Čas, ki ga je bilo za to treba bi znašal pri odtoku 800 kubičnih metrov 375 sekund ali pri povprečnem odtoku 400 dvojni čas, t. i. 750 sekund približno 13 minut. Ta račun se vjema z izjavami očividcev, ki zatrjujejo, da je vodna gladina Poljanščice silno narasla, toda naenkrat se je privlači vodni val, ki je takorekoč v momentu zvišal vodno gladino že itak narasle Poljanščice še za 1 do 2 m. Ta val je trajal približno četrte ure, nakar je začela voda zopet naglo padati.

Da podpre gorjenje navedene številke sem izvršil še merjenja v profilu približno 1 km pod jezom t. i. v onem profilu kjer so bile izpeljane tlačne cevi elektrarne čez strugo Poljanščice. Navideča do sedaj znana vodna višina v tem profilu, ki bi torej odgovarjala izračunani katastrofalni vodni množini 200 kubičnih metrov na sekundo je bila taka, da je bila globočina vode 3,50 m pri širini profila 40 m. Ta višina odgovarja pretočnemu profilu 84 km² pri omejenem obsegu 40 m. Hlitoz vode znaša potemtakem 2,40 m na sekundo ter po Kutterjevi jednadbi izračunani padec vodne gladine 1,30%. Pri vodni množini 700 kubičnih metrov na sekundo t. i. pri množini, ki je pretakala v tem profilu neposredno po katastrofi jezusa, je znašala globočina vode po izjavi očividcev 650 cm kar odgovarja pretočnemu profilu 150 m² ter hitrost vode 4,4 m na sekundo. Po Kutterjevi jednadbi bi znašal v tem trenutku padec vodne gladine 1,7%, kar je napram izračunjenemu padcu 1,3%, pri množini 200 kubičnih metrov na sekundo dobro mogoče. Iz tega je razvidno, da je moje številke smatrati za precej zanesljive, ter računsko podprte.

Iz teh števil pa je takoj razvidno, da je katastrofalna višina je morala narasti voda v celem vodotoku od jezusa Žirovske elektrarne naprej, ter je takoj razvidno, da je katastrofalne posledice povodnji prišle precejšnji meri na račun katastrofe Žirovskega jezusa. Uverjen sem po študiju na licu mesta, da bi v slučaju, da je obstal Žirovski jez najbrž obstal tudi Gladkova žaga, obstalo bi cevje elektrarne, ter gotovo vsaj nekaj lesenih jezov, ki jih je voda izvzemila (v Poljanah) vse odnesla.

Nadaljna moja opazovanja se nanašajo na nižje jezove v Poljanski dolini od Žirovske elektrarne navzdol. Zanimivo je, da je voda popolnoma porušila, ter skoraj brez sledu odnesla betonski jez posestnika Stanovnika v Gorenjavi, dočim so vsi ostali leseni jezovi ostali takorekoč neporušeni. Še bolj zanimivo je, da je betonski jez v Gorenjavi voda odnesla že preje, ko se še ni prignil gorj navedeni vodni val, dočim so leseni jezovi prenesli tudi izredne vodne množine nastale po predrtju Žirovskega jezusa. Toda betonski jez v Gorenjavi, zgrajen od nekega nestrokovnjaka, je bil naravnost vzor nerazumljive površnosti.

to pa tem intenzivnejše. Dostojevski spada med duhovne očete sodobne nemške proze glede na poglavitno, čustvo in duh.

Problemi, ki čakajo rešitve po vojni, zanimajo z malimi izjemami vse nemške pisatelje, toda najbolj se pozna njihov vpliv pri Thomasu Mannu in Jakobu Wassermannu. To sta dva glavna zastopnika novejših nemških književnosti, ki vodita prometejevske borbo za človeka in umetnost. Ni dvoma, da je stopil svet, življenje in človek v neko posebno bazo svojega razvoja, ki je, kakor vse kaže, najbolj nevarna stari kulturi človeške družbe, ker lom, razbija in uničuje vezi med človekom in svetom. Človeško življenje je bilo že od nekdaj težko in nevarno, toda niče ni mogel misliti, da pride to življenje nekoč tako daleč, kakor je danes. Zdal stojimo pred razvalinami vere, upanja in ljubezni do človeka. Vse gre na oltar egoizma. »Jaz« je vsakemu človeku začetek in konec vsega nehanja. Humanost, sočutje, usmiljenje, ljubezen do bližnjega, dobrotelost, resnica in iskrenost — vse to je zdaj glupost. Mehanizirani človek si prizadeva z vsemi silami mehanizirati tudi življenje: priklonen je na zemljo, ne pozna več čustev, nima duha, tui so mu plemeniti cilji in ideali, ne briga se za blagor vsega človeštva, pozna in priznava samo materijo in melanizme.

V svoji veliki seriji romanov in povesti »Der Wendekreis« skuša predočiti Jakob Wassermann sliko te dobe. Sodobna nemška proza ne pozna večjega mojstra kot je on v opisovanju zagonetnih pojavov v človeški duši. Wassermannu se pozna šola Dostojevskega. Njegova impozantna slika naše dobe je dogodek ne le v nemški, nego v svetovni literaturi sploh.

Dočim se bori Wassermann za človeka, se bori Thomas Mann, drugi znameniti nemški pisatelj novejših dobe, za umetnost. Tudi umetnost kot duhovna funkcija člove-

ka je stopila zadnja leta v zelo nevarno fazo svojega razvoja. Neshete šole, — izumi in futurizmi so zanesli kaos v razumevanje, ubili so čut za merilo, harmonijo in slog, skušali so ubiti celo misel in idejo samo, prekoračili so meje možnosti in dovoljenega, ker so se izneverili splošni človečanski kulturi in ubrali svojo ekscentrično pot. Umetnost je bila že v nevarnosti, da zaide na stranpoti in sigurno pogine, ker je postala igrača v rokah navadnih šarlatanov in žonglerjev. V tem žalostnem stanju literature je velika figura nemškega pisatelja T. Manna res prava luč v temi. V vseh svojih dosedanjih delih se bori Mann za harmonijo, obliko in slog v umetnosti, pa tudi izven nje. Ideja in oblika nista ločeni, ampak združeni in razvrščeni z redko spretnostjo od prve do zadnje strani vsakega njegovega dela. Thomas Mann je usvojil od Flauberta vse najlepše. Zato ostanje njegova delo v svetovni literaturi kot spomeniki na boju človeka za umetnost, umetnika za svojim seboj.

V kratkih vrstnicah ni mogoče podati podrobnega pregleda stanju in uspehih sodobne nemške proze. Zato se hočemo omejiti samo na nekatere najnovejše romane. Patrijarh nemške literature G. Hauptmann je izdal nov roman »Otok velike matere«, ki ga je kritika živahno komentirala. Bernhardt Kellermann je začel priobčevati v »V. Ill. Zeitung« roman Braje Schellenberg, ki bo zelo zanimiv. Heinrich Mann starejši brat Thomasa Manna, vodja nemške revolucionarne omladine, zaključuje serijo svojih satiričnih romanov, v katerih se norčuje iz sodobne družbe. Ta serija se je pričela z »Državljanom« in »Beduin«. Intimna podrobnost iz literarnega delovanja obeh bratov Mann je, da se večno prepirata med seboj. Zadnje H. Hessovo delo je roman »Sidarta« iz življenja indijskih menihov in fakirjev. S tem krasnim delom je zaslovel Hesse kot eden najboljših zastopnikov proze v sodobni književnosti. Med najbolj popularne pisatelje Nemčije spada gotovo Waldemar Bousels s knjigo »Avanture čebele Majee«, ki je prevedena tudi v bolgarsčino. Zadnje njegovo delo so »Čudaki in junaki«. Alfred Deblin, najoriginalnejši med originalnimi, je izdal nedavno nov roman »Planine, morje in giganti«. Zelo pridno dela tudi Maks Brod, ki je že zaslovel s svojimi romani »Franzi« in »Življenje z boginjo«.

Omeniti bi bilo še Gustava Madrinka, fantasta H. H. Eversa, nekdanjega ekspresionista Franza Werfela, H. Fr. Blunka, Kolbenheierja, Fritz von Unruh in pisateljico Klara Fibig. S tem pa še ni zaključen niti površni pregled sodobne nemške literature in njenih glavnih predstavitev. Vendar je pa že iz tega razvidno, da so Nemci zopet marljivo na delu, da prekose druge narode na tem polju.

— Književna republika, mesečnik za vsa kulturna vprašanja prihaja v julijski številki poleg literarne vsebine še zanimivi članek Cesarca o Stjepanu Radiću in njegovem izdajstvu dne 27. marca t. l.

— Skladatelj Emil Adamič je zložil osem lahkih moških zborov na narodno besedilo iz Strekleve zbirke in jih je poklonil pevskemu društvu »Ljubljanski Zvon« ob njegovi dvajsetletnici. Zbirka izide v jeseni v založbi »Ljubljanskega Zvona«.

Julijška brojina

— Goriški mestni svet bo razpuščen. Goriški mestni svetovanci se zelo radi prepirajo med seboj. Dela malo, hered pa mnogo preveč! Fašistovska organizacija je pozvala svoje pripadnike, ki so občinski svetniki, da nemudoma odlože to čast, in sicer radi tega, ker mestni svet radi duha, ki vlada v njem, ne more delovati, kakor je njegova naloga. Vladni komisar bo dotedanji župan Bombig.

— Promocija. Na univerzi v Padovi je promoviral doktorjem prava gosp. Stanko Šuc.

— Zrelotni izpiti za tolmarske učiteljske se prično v Vidnu dne 23. t. m.

— Občinske volitve v Idriji se bodo torej vršile v znaku razkola med Slovenci. Vlada je predurno odgodila volitve na nedoločen čas, tako da se bodo Slovenci med seboj lahko prepirali in prerekali na dolgo in široko in kadar bo prilika primerna, poseže vmes najbrže ne v korist Slovencev. Fašisti pridno hodijo okoli in mešajo in bežajo volilce Komunisti so s spornim, ki so ga izzvali klerikalci, zelo zadovoljni. Ako bodo trpeli slovenski interesi, pade krivda edino na klerikalce.

— Stare novice po 5 in 10 stotnik bodo sprejemale javne blagajne še do 31. avgusta, po tem dnevu ne več. Tako razpaznja rimsko finančno ministrstvo.

— Dijaško športna tekmovanja. V nedeljo 26. t. m. se bo vršila na igrišču Vala na Trsteniku nogometna tekma med dijaško reprezentanco goriške in istrske pokrajine. Vršile se bodo tudi lahkoatletične tekme.

— Divja ženska. V ulici Utelli v tržaškem starem mestu sta se prepirali in tepli dve mladi ženski. Marija Novelli, lastnica zloglasne hiše, je bila huiša in je zakladila svoje zobe v uho nasprotnice Karoline Može, ki je doma iz Lokve. Nesrečni Karolini so v bolnici odrezali viseči uhelj.

— V Kožbani je razpisana služba občinskega tajnika. Plača znaša 6000 lir poleg aktivitetne in draginskih doloade.

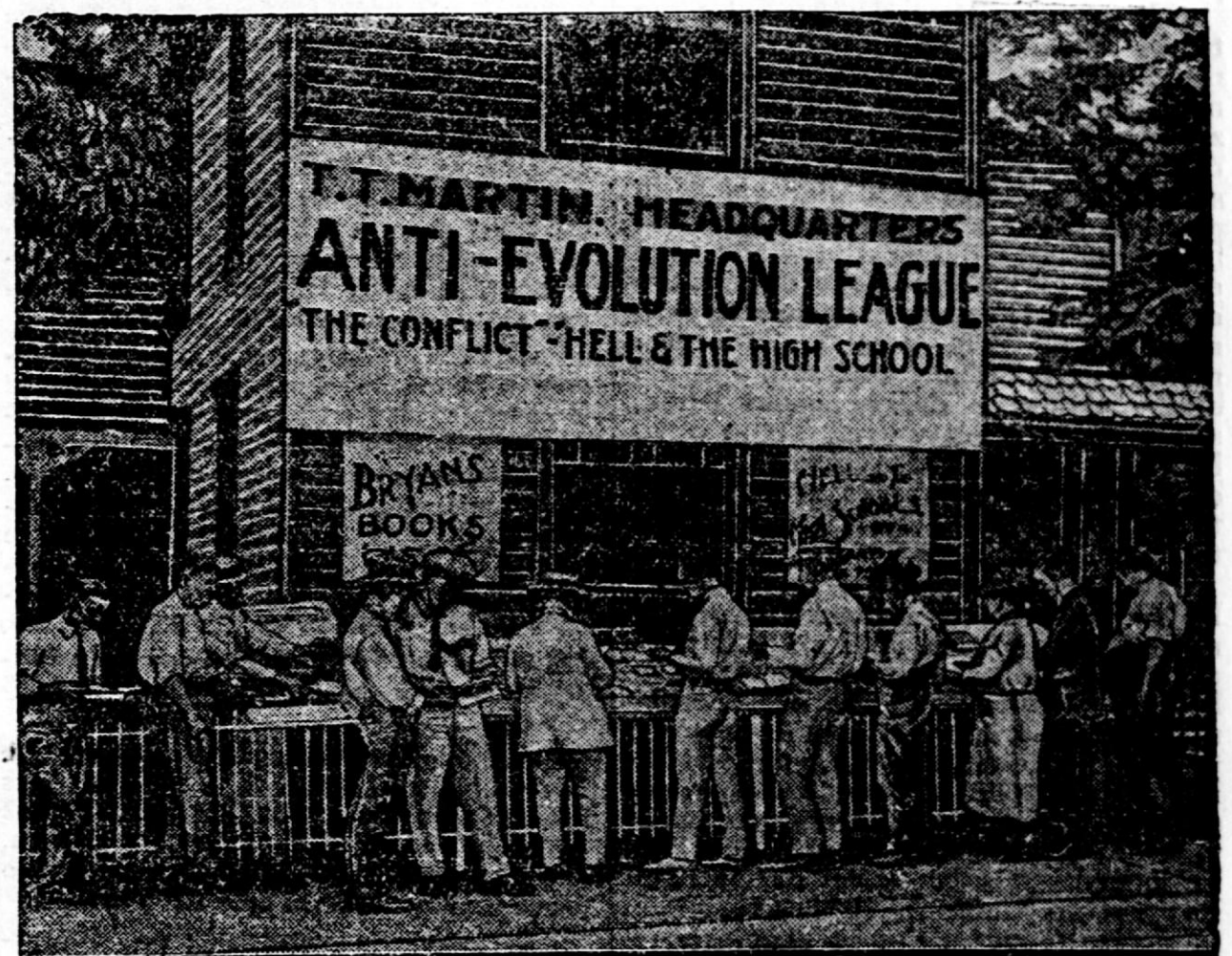
— Novo izobraževalno društvo se je ustanovilo v Gročani v Istri. Dobilo je ime »Krasno polje«.

— Nova žrtov vojnega streliva. V Ozorah pri Sv. Luciji je znani stavenbi podjetnik Peter Štrukelj napeljal vodovodne cevi za neko novo zgradbo. Udaril je po cevi s kladivom in cev se je razpočila. Štrukelj je padel na tla in na poškodbah umrl. Njegov delavec Josip Tušar iz Sp. Idrije je precej poškodovan. Zdravi se v goriški bolnici. V oni cevi je bil ekspl. Cev je našel menda Štrukelj nekje na polju.

Opičji proces v slikah

I. K. DARWIN. Darwinov imenski potomec s svojo nečakinjo pred neko trgovino. Ta Darwin sicer ni tako znamenit naravoslovec kakor njegov prednik. Ogromni lepak pa nam pove, da so pri njem naprodaj različne obleke, da je mož pristaš Darwinove teorije in da zahteva, naj človek ne nosi nobene modice.

PROTIEVOLUCIJSKA LIGA V DAYTONU, ki je prodajala povodom opičjega procesa razne knjige in spise Darwinovih nasprotnikov. — Tu so na razpolago Bryanove knjige in Martinov »Pekel in univerza«.

• Bryan in Scopes. Mesto Dayton, ki si je napravilo v širnem svetu tako slovesno ime, misli ustanoviti univerzo, ki se bo zvala Bryanova univerza. Tako se hoče izkazati hvaležno branitelju sv. pisma proti evolucijski teoriji. Uvede se zbirka in v Daytonu upajo, da zberejo v kratkem 1 milijon dolarjev za ustanovitev novega vseučilišča. Scopes je bil seveda odpuščen iz službe v državi Tennessee, dobil pa je že celo vrsto

ponudb z raznih ameriških univerz in višjih učiteljskih tako na primer z univerze v Kentukiju in Chicagu. Tudi njegova sestra Leia, ki je bila učiteljica v Padukahu, je bila odpuščena iz službe, ker se je na vprašanje, kaj misli o svojem bratu, izjavila, da soglašajo z njim. Sedaj je dobila povabilo na višjo deklško šolo v Tarritovu v državi New York.

Sodišče

(Prizivne obravnave pri deželnem sodišču.)

Pranje časti. Pletilka Romilda Hribarjeva je tožila Gusto Vidičev, češ, da li je umazala čast, Toženka je dolgovala tožiteljici 10 Din in ko je poslala Hribarjevo služkinjo dolg iztirjat, je rekla Vidičeva, da je prav, ker ni sama Hribarjeva prišla, katera sji je premalo, je hinavka, ki se obraz sladka, pri tem pa okrog pripoveduje, da Hribarjeva ne zna delati, zato pa tudi dela nima. Pri prvi obravnavi je bila Vidičeva deloma oproščena, a Hribarjeva je proti oprostitvi prijavila vzklik, ki pa je senat zavrnil.

Za kaj se vse brigajo hišni oskrbniki. Josip Jerman, železničar v pokopju, je oskrbnik neke hiše v Šiški. V tej hiši stanujejo stranke so razdeljene v dva sovražna tabora. Oskrbnik s svojo stranko črti v nasprotnem taboru posebno neko Marijo Somrak, ki je imela nezgodo, da je brez poroke dobila otroka, ki pa je kmalu po rojstvu odšel med »angeličke«. Hišni oskrbnik je poizvedoval pri somišljenicah v hiši, ako so videli priti ali oditi babico, a ko so mu to vede ali nevede zankale, je šel nesrečno mater ovaditi policiji, da je opustila pri porodu potrebno pomoč ter je morda zadel otrok umrl. Somrakova je prišla v preiskavo, a je bila oproščena, ker je dokazala, da je imela babico. Sedaj pa se je tarča zasukala ter je Somrakova tožila oskrbnika Jermana zaradi obrekovanja, oz. žaljenja časti. V prvi instanci je bil Jerman obsojen na 100 Din globe, a se je pritožil. Vzklicen senat se je postavil na stališče, da je bil Jerman kot hišni oskrbnik upravičen poizvedovati, da se ne godi v hiši kaj nered ali sploh kakšna nepravilnost, zato ga je oprostil.

Zakaj so kašljale. Gdč. Ivana Bončarjeva iz Sempeterskega predmestja je tožila Ivano Herbarjevo in Jožefa Kačarjevo, da sta pred njo pljuvali in je pri tem Herbarjeva rekla: »Krivopriščnica, služkarica, stara »jungferca«. Obe sta bili pred okrajnim sodiščem oproščeni, ker sta vsako posvoko tajili, glede pljuvanja pa trdili, da

sta bili prehlajeni. Obenem pa sta vložili tožbo proti tožiteljici, češ, da je tudi ona proti njima pljuvala. Bončarjeva pa je prinesla pred sodišče kar zdravniško spravečilo, da žalibog mora kašljati in pljuvati. Ker je Bončarjeva napravila pa sodnike vtis verodostojne osebe, se bo cela razprava v navzočnosti vseh treh in priči še enkrat vršila.

Zdravnica za živčne bolezni. »Pridite k meni vsi, ki trpite na revmatizmu in bolnih živcih!« Tako je vabila gdč. Marija Puš na Zalokarjevi cesti. Dasi je imela oblastveno dovoljenje samo za sportno masažo, t. i. za masiranje z roko in za zdravljenje kurjih oces, je obtoženka pacijente preiskovala, določevala bolezen, dajala zdravila in masirala s pomočjo elektrike. Do takega postopanja si je svojila pravico zato, ker je dolgo časa prakticirala po bolnicah kot redovnica, med vojsko je bila višja sestra in prednika vojaških bolnic, a tudi po vojski je delovala v raznih kopalniških kot maserka n. pr. v Kraplnskih toplicah. Njena dokaj obsežna praksa v Ljubljani je prišla pred sodišče, ker je neka za revmatizmom bolna žena Sušteršičeva po njenem zdravljenju tako resno zbolela, da so jo morali peljati v bolnico. Puševa je bila zaradi mazaštva obtožena in obsojena na 10 dni zapore, a se je pritožila. Pritožilo se je pa tudi državni pravdniki zaradi preizkušnje kazni. Deželno sodišče je obe pritožbi zavrnilo ter potrdilo prvo obsojdo.

Dvonožna hilsca. Delavčevi ženi Piškovi v Šiški je nekdo odnesel iz kurni rjavo kokoš. Sum je letel na soseda Antnijo Zidarjevo, pri kateri so videli sosednjo jajčko, ki se dobilo v zaklani kokoši. Še bolj je potrdila sum žleznica Zidarjeve hčerka, ki je pripovedovala, da je majedla kurjo »župco«. Vočigled tolikim d kazom je bilo tajeenje zama, posebno, k je Tončka že presedela zaradi tatvine meseca ječe. Obsojena je bila na 1 ted zapore in na povrnitev 45 Din za rjavo Zidarjeva se je pritožila, toda sodišče vse pri starej

Prosveta

Sedebni nemški roman

Vsak zgodovinski dogodek ima nedvomno vpliv tudi na kulturo človeštva, z druge strani pa pripravila razvoj človeka in njegovih idej tla za realiziranje tega ali onega zgodovinskega dogodka. Zgodovina in kultura človeške družbe sta v medsebojni odvisnosti. Če vzamemo za izjemni slučaj sodobne razmere, lahko ugotovimo to-le stanje: evropska kriza kot zgodovinski dogodek je nedvomno v zvezi z razvojem evropske kulture, ta pa kot rezultat duhovnih dejanj gotovega števila osebnosti zopet vpliva na razvoj zgodovinskih dogodkov. Zato lahko trdimo, da je spravi la vojna s svojimi posledicami na površje mnogo problemov, ki so bili pred vojno nekako skriti pri poedinih narodih. Največji odmev so našli dogodki zadnjega desetletja v nemški kulturi, ker je ona po naključju usode največ trpela. Vojna in povojne razmere so zadele na kulturo tako, da trpi danes na materijelnih in moralnih posledicah. Nemška literatura je bila prva povojna leta v kaotičnem stanju, zalil jo je ekspresionistični val, ki je hotel zadušiti vse zdravo in dobro. Slednjič se je začela v Nemčiji ljuta borba med dvema strujama — med ekspresionistično in takozvano neklasično. Zdal se je začel položaj polagoma čistiti. Nemška literatura se je mnogo naučila od novih idejnih struj, še več je pa odklonila ter vzela za osnovo svojo klasično kulturo tako, da se zdaj počasi obnavlja.

Sodobni nemški roman pa ni mogel v svoji razvoju prezreti dveh velikih močevrov te kulture sploh, namreč Flauberta in Dostojevskega. Francoski duh je skozi dolga stoletja vedno vplival na nemško književnost in obratno. G. Flaubert spada med duhovne voditelje sodobnega nemškega romana glede na obliko in slog. Vpliv ruskega duha se pričinja še oozneje. Za-

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 25. julija 1925.

Jadranska železnica.

Z današnje otvoritvijo liško-jadranske železnice stopa Dalmacija v popolnoma novo ero svojega procvita in napredka. Kakor pravilica se čuje poročilo, da se je ta veljavna gospodarska, kulturno in strateška proga zamislila že po boji iz Italijo 1. 1866. in da je avstrijski parlament uzakoni gradnjo liško-jadranske železnice leta 1873. In vendar se tedaj uzakonjena železnica odpravlja šele danes po skoro polstoletnem odlašnju. V Avstriji, kjer je odločala protislovenska politika Dunaja in Pešte, je prišlo do nasprotja med tema in posledica je bila, da je pol stoletja madžarska politika preprečevala izgradnjo liško-dalmatinske železnice, ker je favorizirala Reko. Kršna, kulturno in zgodovinsko nadse bogata pokrajina, ki spada razven tega med najlepše pomorske pokrajine Evrope, je ostala na ta način brez pravega zaledja, brez globljih kulturnih in političnih stikov s Hrvaško in še dalje s Slovenijo in Srbijo.

Nepreprijatelj je pomen nove železnice, ki bo v doglednem času spajal Zagreb s Splitom v petih 8 urah, do čim se je do sedaj Dalmacija dosegala po dolgotrajnih pomorskih voznih. Tujskemu prometu se odpirajo novi izglei. S tujskim prometom pridejo milijoni v deželo in tudi gospodarstvo bo dobilo nove pogone in čvrste veletrgovinske stike s celokupnim zaledjem prostrane jugoslovenske države.

Ni pa samo gospodarstvo, ni samo tujski promet in kultura, ki bodo vsi pridobili od nove liško-jadranske železnice. Je tu še politični moment, ki bo za to pokrajino izdatne važnosti. Z jadransko železnico se bo pojačala tista smernica naše državne politike, ki ji pravimo nekaj let sem v naši politični in gospodarski publicistiki »jadranska orientacija«¹ jugoslovenske države. Jadransko morje je stopa v osredje vseh naših trgovinskih, gospodarskih, prometnih in političnih aspiracij. Na Jadrano vidi naša država veliki izhod, svoje široko okno v svet. Temu oknu bo treba širokega, neoviranega razgleda, neskaljene pomorske svobode. Za to bo morala skrbeti naša zunanja politika več kakor doslej.

Tudi v strankarskem oziru zaživi Dalmacija z liško-jadransko železnico novo življenje. Ne bo stala več tako pasivno ob strani, kakor je stala prva leta jugoslovenskega državnega življenja. Brez dvoma bo Dalmacija pojačala falnge jugoslovenskih mest ter povdarila odslej premoale strogi gospodarskih in socijalno-kulturnih državnih vprašanj pred ozkimi, političnimi vprašanji. Dalmacija bo odslej aktivno sodelovala pri konsolidaciji države.

Slovenija se tudi lahko raduje nove zveze. Nedosegljiva Dalmacija nam stopa bliže in bližnji stiki bodo oplodili tudi naše gospodarske težnje, naše javno življenje, naš narodni temperament in južnejšo klimo, s širšimi obzorji.

Imenovanja v sodni službi. Imenovanja sta: za višjega sodnega svetnika pri ležnem sodišču v Ljubljani deželnosodni svetnik Peter Keršič, za svetnika pri deželnem sodišču v Ljubljani okrajni sodnik in predstojnik okrajnega sodišča v Ljutomeru dr. Niko Gaber; premešeni so: leželnosodni svetnik in prestojnik okrajnega sodišča Jurij Gregorc iz Radovljice v Kranj, deželnosod. svetnik in predstojnik okrajnega sodišča v Crnomlju dr. Rupert Celestina v Radovljico, okrajni sodnik v Celju dr. Jakob Konda kot deželnosodni svetnik k okrožnem sodišču v Celju; okrajni sodnik v Novem mestu Božidar Ronih za deželnosodnega svetnika k okrožnemu sodišču v Novem mestu; sodnik v Novem mestu Viktor Koba je imenovan za okrajnega sodnika istotam; okrajni sodnik in predstojnik okrajnega sodišča v Gornjem Bradu dr. Vojteh Hočev var je premeščen v Brežice.

Iz državne službe. Premeščen je od okrajnega glavarstva Kranj k okrajnemu glavarstvu Ljubljana-okolica veterinar Josip Čeh; vpokojeni so pri direkciji državnih železnic v Ljubljani uradniki Leopold Pahor, Fran Juvan, Jakob Plehon, Ivan Sedlaček in Martin Znidaršič.

Globe za neupravičene šolske zamule so se zadnji čas primerno zvišale. Ta emedura je bila za reden šolski obisk, zlati po deželi, potrebna, ker so zlasti klerikalni učitelji dajali kmetom potuho in zaneudne opravičevali. Ker postopa napredno čiteljstvo strogo po predpisih, to seveda šklerikalnim krogom ni povšeči, ipak se — ladi ali neradi — udajajo v svojo usodo! Mi pa pravimo: Red mora biti! Postava je postava!

Na višjo pedagoško šolo v Zagrebu bo v bodočem šolskem letu sprejetih 100 učiteljev(ic). Prošnje za sprejem je poslali zadnji čas do 31. avgusta t. l. Sprejeti ne morejo biti oni, ki ne imajo treh let službe, in oni, ki so že prekoračili 38. starostno leto. Ostali pogoji za sprejem so: vižiti je treba službenim potom tozadevno prošnjo in ji priložiti nastopne listine: 1. zrelostno spričevalo, 2. usposobljenostno spričevalo, 3. potrdilo o številu službenih let, 4. službene ocene za vsa leta, 5. krstni list, 6. zdravniško spričevalo, 7. službeno popisno ko z navedbo, če je kdo poročen in ima otroke. V prošnji je navesti, za katero skupino se je oddčil, eventualno še eno skupino, če bi v oni, za katero se je oddčil, ne bilo več prostora. Skupin je pet, in sicer: I. za narodni jezik s književnostjo, zgodovino in zemljepisem; II. za tuje jezike (najsi bodo že za nemški, francoski ali italijanski), s književnostjo, narodni jezik in zgodovina; za III. za prirodopis (zoolo-

gija, botanika, mineralogija in geologija, geografija in kemija); IV. za matematiko, fiziko in kemijo; V. za vsakovrstno risanje, opisno geometrijo in matematiko. Sprejetih bo v vsako skupino po 20 kandidatov. Oni za II. skupino bodo delali vzprejemni tzip, da se že prej ugotovi, če imajo toliko predznanja, da bodo mogoč ugoden uspeh. Oni, ki bodo sprejeti, obdrže vse službene pravice za časa študiranja. O sprejemu bodo ob pričetku predavanj obveščeni po službeni poti.

Pašičevo sliko prinaša »Naš čas«¹ vobrazila, ilustrirani list lužičkih Srbov. Pašica opisuje kot velikega srbskega politika.

Izlet srbskih poljedelcev v Slovenijo. Na inicijativno Srbskega poljedelskega društva odputuje sredi avgusta večja skupina srbskih poljedelcev v Slovenijo. Izlet bo veljal v prvi vrsti poljedelstvu v Sloveniji. Obenem se bodo pregledale slovenske zadružne ustanove.

Liga proti tuberkulozi. Ministrstvo narodnega zdravja je odposlalo dr. Lj. Stojanovića, šefa tuberkuloznega oddelka državne bolnice v Beogradu kot delegata na skupščino mednarodne unije proti tuberkulozi, ki se vrši te dni v Parizu.

Pred slabo vinsko letino v Hercegovini. Po poročilu ministrstva poljedelstva so letos vinogradi v Hercegovini zelo trpeli radi trne bolezni. Vseled tega je tudi cena vina v Hercegovini poskočila za 2 do 3 dinarje pri litru.

Kartel lesne industrije. V Beogradu se vrši avgusta meseca velika skupščina lesnih industrijev iz vseh dežel Srednje Evrope. Na skupščini bodo skidepali o ustanovitvi kartela srednjeevropske lesne industrije.

VI. kongres židovske omladine Jugoslavije se vrši od 10. do 12. avgusta t. l. v Osijeaku. Na programu kongresa, ki je zamišljen obenem kot zlet, so razne telovadne, sportne in pevске prireditve, je tudi razstava dečjih del. Kongres priredi Savez židovskih omladinskih udruženj.

Pred veliko stavko lesnega delavstva v Bosni. Vsi delavci bosanske lesne industrije, so lastniki vseh lesnih industrij znižali delavske mezde in zvišali delovni čas. Proti temu se je dvignil oster odpor lesnega delavstva in je delavstvo ponekod že stopilo v stavko. Pričakuje se, da se stavka v kratkem razširi na vse lesno delavstvo Bosne. V Plasku stavka 800 delavcev.

Za popravilo poti od Ogulina do Pliškivih jezer je ministrstvo odobrilo 210.000 čmarjev.

Nova železniška postaja v Sloveniji. Ministrstvo saobraćaja je izdalo odlok, s katerim otvarja na železniški progi Ormož —Murska Sobotna nova železniška postaja, ki se bo imenovala Ljutomer-Trg. Postaja prirede za potniški in tovarni promet.

Inšpekcija poljedelskih šol. Ministrstvo poljedelstva je imenovalo komisijo, ki ima nalogo, da pregleda delovanje in ustrojstvo poljedelskih šol v Srbiji in Južni Srbiji.

Zakon o vinu. Posebna komisija v ministrstvu za poljedelstvo in vode je izdelala končno redakcijo zakonskega načrta o vinu. Načrt predlože v kratkem ministrskemu svetu, nakar pride pred Narodno skupščino.

Prijeti kupčevalci z dekleti. Zagrebški kriminalni organi so v Novem Sadu prijeli 5 oseb, dva lastnika javnih hiš in pet artistin tamošnjega American bara. Vsi aretirani bodo prepeljani v Zagreb, kjer se bo nadalje proti njim postopalo. Iz Novoga Sada so prekupčevalci z dekleti v sredo odpeljali 19letno telefonistko Duško Subotin.

Štetje tujcev na Francoskem. Toliko se je nabralo tujcev na Francoskem, da je vlada v velikih skrbih in ne ve, kaj bi z njimi počela. Ministrski svet sklene, da se preštejejo vsi tujci in izženejo vsi oni, ki se ne izkažejo za eksistentni in vsi ostali v taki, ki so sumljivi.

Iz raznih krajev države. V Donavi sta pri Beogradu med kopanjem utonila natakar Dragoljub Bašić in dijakinja Vuka Stanković. V selu Prevojevi se strela udarila v hišo posestnika Vujinovića ter ubila hčerko Anico, dočim je ostal poleg stoječi brat nepoškodovan.

Nezgode pri kopanju. Kopalna sezona k sreči letos še ni zahtevala nobene človeške žrtve, vendar se je že primerilo več slučajev, da so nekatere že se potapljajoče rešili v zadnjem hipu. Tako bi te dni na takozvanem »Vollmond«, t. j. ob Gradaščici skoraj utonil v mlakuži čvrst mladenič, kateriga je prijel reč. V zadnjem hipu so ga opazili nekateri plavalci in ga rešili. Vode je popil že precej. — Savinji so pri Celju te dni izrgali kar štiri žrtve. V ponedeljek popoldne je neka ženska, ki ni znala plavati, pod železniškim mostom zabredla v globoko vodo in se pričela potapljati. Na njen krik sta prihitela dva fanta in jo spravila na suho. V torek popoldne je neki 12letni deček med ruvanjem padel s plavalčega mostička in izgubil pod vodo. Iz valov ga je rešil neki gospod. Fantič je bil že nezavesten. V četrtek sta zašla v globoko in deročo vodo neka gospa in neki deček in so oba komaj rešili. Malo več previdnosti pri kopanju!

Samomor orožnika na Bledu. Na Bledu se je 23. t. m. ustrelil neki orožnik. Ustrelil se je v vazu, s katerim se je peljal proti kraljevemu dvorcu.

Samomor Dunajčana na Sušaku. Na Sušaku se je pri km 54 treščil med vožnjo pod vagona neki mladenič, ki po identiteti Nemec z Dunaja. Vlak ga je poklenoma razmesaril. Pri samomoru niso našli drugega kot listek z napisom: »Ne vprašajte zakaj sem se ubil. To je moja osebna zadeva, ki vas ne zanima. Vendar bodite prepričani, da bi vi storili isto na mojem mestu.« Kurt. Na roki je imel mladenič prstan s

sledajo gravirano vsebino v nemškem jeziku: Vedno Te ljubim — Louise — Wien 1924. Polica sedaj potvrdjuje, kdo bi mogel biti zagonetni samomorilec.

Vročina in nevihte. Iz Francije poročajo nadalje, kako so vročini po cel deželi sledile grozne nevihte. Razkriva se vedno večja škoda. V Alzaciji je bilo tudi več človeških žrtve. Požari so uničili številne stavbe in poginilo je mnogo živine. V Lyonu je zgorela večja tovarna. V Londonu je bila nekaj dni neznozna vročina, za njo so prišli strašni naliivi, grom in treskanje. Nekatere ulice so bile zalite z vodo več ur. Toča je povzročila po deželi veliko škodo. Temperatura se je nekoliko znižala. Na Holandskem so imeli 22. t. m. strahovit dež in poplave. V Brabantu gorijo gozdovi. Z Dunaja poročajo, da je nastopila v četrtek afriška toplota. Pri 34 stopinjah vročine so Dunajčani kar drli v kopališča. V Berlinu traja vročina. V sredo je bilo že ob 10. dop. 32 stopinj Celzija v senci. Prjamkuje vode. Pri nas smo včeraj pričakovali dež pa ga ni bilo. Danes je zopet toplo. Ako primerjamo poročila o vročini, viharjih, poplavih in toči drugodi z našim vremenskim stanjem, je pri nas še ugodno. Ni stalnega vremena ali neviht in škode ni in nadejamo se, da jih tudi ne bo. Naš kmetovalec potrebuje sedaj legepa vremena in tako-le vmes za potrebo malo dobrega dežja.

SKRAJNI JE ČAS

je, da se pripravite, da eden par nogavic z žigom in znakom (rečo, modro ali zlato)

traja kakor štirje pari drugih! Dobivajo se v prodajalnah.

Iz Ljubliane.

Gremij trgovcev v Ljubljani opozarja vse svoje člane, da poteče rok za vložitve pridobinskih izjav za priredbeno dobo 1926/27 dne 31. julija t. l. Oni, kateri izjave še niso vložili, naj to store čimprej.

Mestna občina in skrb za šole. Poročba se nam: Dočim so bile pod bivšim občinskim svetom postavljene v proračun za šolska popravila in potrebščine le neznahte svote odn. nezadostne, so se pod sedanjim gerentskim svetom vpostavile v proračun uprav lepe svote, t. j. od 25—80.000 Din za posamezne šole. Če se pomisli, da imamo v Ljubljani 7 ljudskih in 4 meščanske šole v 8. poslopih, si lahko tzačunamo, koliko mestna občina samo za šole žrtvuje. Kje pa so podpore v denarju in materialu za zasebne šole, »pomozno šole«, dnevna zavetišča in 2 šol. vrta! Skrb za šolo pa se vedno izplača v užgoji mladine.

Zdravstveno stanje ponesrečenega g. Rafaela Thallerja, ki je postal žrtev avtomobilske nesreče na Jeperci pri Škofiji Loki, se je precej izboljšalo in je bolnik že izven nevarnosti.

Velik nedostatek opazamo leto za letom na našem zelenjadnem trgu. Dasi je bila naprava tržnice, kakršne imajo manjša mesta, kakor je Ljubljana, že pred dobrimi 20 leti sprejeta v načrt mestnega občinskega sveta, je še danes zelenjadni trg tak, kakor je bil tedaj, ko so ga po porušenju stare gimnazije prestavili izpred rotovža na sedanjaj prostor. Ko bi bili takrat zasadili ob njem vsaj vrsto kostanjev! Ljubljanski zelenjadni trg je sedaj izpostavljen vsem vremenskim neizgadam. Solčni žarki neizprosno palijo prodajalke in njihovo blago. O slabem vremenu ni zanje zavetja. Po zimi brozajo v sneženi plundri. Mestna zdravstvena oblast naj bi si ogledala sedaj, kako je zmrcvarjeno blago v žgočih solčnih žarkih. Tako sparjeno zelenjavo morajo živitvi Ljubljancani, kar vendar ne ustreza higijeničnim pravilom. Ne zahtevamo nemočogoče. Tržnica se ne more pričarati čez noč na Vodnikov trg; a izpustiti se ne sme nje naprava iz vidika. Upamo, da mestna oblast, ki je že toliko storila v prospehi ljubljanskega mesta, odpravi ta kričeči nedostatek v bližnji bodočnosti.

Društvo vpočenega učitelstva Slovenije v Ljubljani naznanja vsem članom, da so vlijudno povabljeni v I. mestno šolo v sredo 5. avg. 1925 ob 3. popoldne na Ledino. Dnevni red isti kakor lani. — Odbor.

Izgubila se je volčja pišca pod imenom »Drina«¹ ter naj se odda proti nagradi naslovu Anton Sila, Sv. Petra c. 49. Istotam se dobi druga iste pasme zatekla. 1438/n

Na šentjakovski sejem v šoforih danes, v nedeljo 26. julija na sokolskem telovadišču na Prulah opozarjamo občinstvo še enkrat. Vojaška godba, ples na odru, najraznovrstnejša originalna zabava. Vstopnina 5 Din, zastavnine za steklenice ni. Začetek ob 4. pop. 1434/n

Pevsko društvo Lj. Zvon odslej vsak ponedeljek ženski zbor, vsak torek in četrtek moški zbor. Točno! 1433/n

Ne prevega kosila, ne prave večerje si ne morejo misliti oni, ki so se privadili testenin. Ko pa bodo spoznali okusnost in tečnost »Pekatek«, jih bodo že težje pogrešali.

Kopanje v Izici — nevarno. Pišejo nam: V tej tropični vročini se hodijo barjanski otroci iz Hauptmance in Ilovice kopat tudi v Izico. Ta je pa radi gostih vodnih rastlin in blatnih tal za otroke opasna, zato naj bi varnostna oblast kopanje v tem potoku sploh javno prepovedala, starši pa naj bi se na nevarnost opozorili.

Divjanje kolesarjev po mestu. Pišejo nam: Danes vlada pri kolesarjih uprav — divja svoboda: Cestno-policijskim predpisom se kar posmehujejo in zato divjajo ti odrasli in nedorasli fantalini po trotoarju, hodnikih, parkih in drevoredih kot zbesneli, se opozorilom pasantov ironično posmehujejo, policijskim organom pa pravočasno — izročeno. Danes pasant ni varan, da ga kak

Savska kronika

Dnevna kronika je že dolgo molčala o idiličnih prizorih in dogodkih na bregovih planinskočiste in bliserne Save. V teh pasjih dnevih, ko sonce po dolgotrajnem deževju pripeka z vso močjo, drve brhke in stasovite mladenke v lahkih krilih, mišičasti, kot Indijanci ogoreli mladeniči, moške in skrbne dame, otročaji in paglavci na savske bregove. Povsod ob Savi od Črnuškega mostu tja daleč do Tomačevega pravo vrvenje, kričanje, hihitanje, pitajeno smehljanje, dirjanje, rokoborba, plazenje, plavanje itd. Savski bregovi so spremenjeni v pravcato marševišče. Plavalci in plavalke so po nekod postajali zadnji čas zelo brezbrizni in niso dajali posebne pozornosti na svoje obleke in imovino. Najbrže zato, ker kronika ni nikdar javljala in opisovala držnih skokov dolgorstnežev. Zadnje dneve je bilo na Savi več drznih tatvin. Uzmovičji in izmikači, ki gotovo niso z idealizmom prežeti ljubitelji plavalnega sporta, se plazijo okrog po bregovih in čakajo na ugodno priliko, da se kot mačke in risi prilplajo do obleke in izmikaajo v prvi vrsti denar, dragocenosti in v najslabšem slučaju obleko.

Razočaran je bil klasično zagoreli Bruno. S svojim prijateljem sta se pri Tomačevem urila v plavanju na veliko daljavo. Nista pazila na svoje stvari. To je zapazil uzmovič in hajdi na delo. Izmikač denarnice je imel dober plan. Prijatelju Brunu je izmaknil lepo in drago denarnico, toda le 70 Din. Njegovemu tovarišu pa okoli 120 Din. Ko sta se pozneje oblekla ter potipala po denarnicah, da si privoščita dobro okrepčilo, jo! Denarnice ni bilo! Bruno je legmatično zabentil: »Hudičev lopov! Vsaj denarnico bi mi pustili!«

Res! Na dnevnem redu so tatvine. Skoraj vsak dan! Zelo je bila razočarana tudi lepa gospa Mina. Marljivo se je hodila na Savo kopat. Vse popoldne je živahno bro-

kolesar na — hodniku ne povozil ali podere! Ljudje bodo prisliljeni, če se oblast ne bo zganila, seči po samo- in silobranu!

Zasačen kolesarski tat. Dne 24. t. m. je pred Borzo dela na Dunajski cesti prodajal brezposelni ključavničarski pomočnik Anton Wolf kolo sumljivega izvora. Z njim se je pogajal strojnik R. F., ki je izjavil, da vé za kupca kolesa. Wolf se je nato sestel s Franom Novakom, katerega je omenil F. in pogodila sta se za ceno 700 Din za kolo. Ker se je Novaku kupčija zdela sumljiva, je Wolfa prijavil policiji. Zaslišan na kriminalnem uradu, je Wolf sprva odločno zaničkal, da bi kolo ukradel, trdeč, da se je ž njim pripeljal iz Mostarja. Končno se je udal in je priznal, da je kolo 23. t. m. ukradel pred pošto v Kočevju. Kolo ima številko 1.068.556, je prostega teka, črno pleskano, z nekoliko navzgor obrnjeno balanco. Lastnik naj se javi na policijo. — Ni izključeno, da je Wolf zadnje čase izvršil več kolesarskih tatvin.

Vreme v Ljubljani. Dne 24. ob 21. uri 20,2° C, zračni tlak 759,4. Dne 25. t. m. ob 6. zjutraj: 14,5° C, zračni tlak 760 (732), vlažnost 100, megla. Popoldne 26,5° C, 759 (731) zračni tlak, vlažnost 96%.

Hrastniški pralni prašek čisto sam perilo snežnobelo opere Vam! 50/L

Aspirin. To je pravi zametek Aspirin tableta Bayer. katero izvrstno polajševajo boli. Pazite na modro-belo-rdečo pečatno znamko!

Iz Celja. — Redni sestanki Samostojne demokratske stranke v mestu Celju ob sredoah so tako dobro obiskani in je zanje toliko zanimanja, da se bodo letos vršili tudi v po-čitnicah in sicer kakor doslej vsako sredo ob pol 9. uri zvečer v klubovi sobi Celjskega doma. Somišljeniki, ki ostanejo v mestu, so vabljeni k udeležbi na sestankih.

Jesensko porotno zasedanje v Celju. Za tretje redno porotno zasedanje v letu 1925. je imenovan za predsednika porotnega sodišča v Celju dvornosodni svetnik in predsednik okrožnega sodišča dr. Josip Kotnik, za namestnike pa višja deželnosodna svetnika dr. Friderik Bračič in dr. Ivan Premščnik ter dež. sod. svetnik Valentin Levčnik.

Obširne zadeve. Gospodarski svet Občeslovenskega obrtnega društva v Celju si je v svoji prvi seji dne 20. t. m. izbral za bodoče poslovno leto predsednikom g. Vinka Kukovca, tajnikom g. Mihoša Hohnjeca, blagajnikom g. Karola Perca. Izvolili so se obenem trije odseki in sicer 3-članski odsek za sestavo novih društvenih pravil, 3-članski odsek za sestavo predlogov k delavskim zakonom in 3-članski gospodarsko-brambni odsek. Društvo skliče za 23. avgusta v Celje zborovanje obrtnikov savinjskega okrožja ter bo na tem zborovanju obravnavalo sledeče predmete: Delavski zakon, izenačenje davkov in obrestna mera

dila po savskih valovih. Kazala je tudi svoj krasne in dolge korale, ki jih je imela ovite okoli vratu. Včeraj je korale spravila med svojo obleko. Po kopanju veliko razočaranje. Do njene obleke se je najbrž splazil uzmovič ter ji je odnesel dragocenost. Lepa gospa Mina se ne more več ponašati s svojim nikom!

V samotnih oddaljenih ter z vrhami in drugim grmovjem zasenčenih krajih se dogajajo idilični prizori. Dnevni kromčar je prizanesljiv ter noče opisovati teh za čedne perčke prav prijetnih momentov. Amateurstograf, prijatelj France pa ima že prav interesantno zbirko lepih in veselih prizorov, posnetih naravnost po naravi.

Čudno je letos, da dnevna kronika še ni zabeležila mnogo nesreč. I t tu pa tam si kak drznejši plavalč malo poreže ob skalni nrgi in roke. Pa nič hudega! Večjo nesrečo je doživela le gibčna g. spodnja Suzi iz Šiške. Ta bi bila kmalu utonila. No, za njeno življenje se je požrtvoval njen kavalir in jo hitro izvlekel iz hladnih savskih valov.

Ob strmejših bregovih so se nastanili tidi rokoborci, tarzani in drugi sportniki. Fremetavajo vam ves dan kamenje. Tolčejo se v prsa, da je veselje. Tudi grška borba je ponekod v praksi. Najbolj častno na savskih bregovih pa je zastopana šišonska rladina, ki včasih v dolgin vrstah, kakor kaka pomorska sila izvaja pialvalne maneuvre po savski strugi.

Tako vam je sedaj življenje na Savi v rasih dnevih, ko pritiska vročina, dočim je bilo popreje mirno in tiho in se se videli le tu pa tam zgodnji plavalci, ki se hodijo na Savo krepčat in zdraviti že od prvih spekulantskih dni. Tem ljudem zavida kromčar njih zdravje in krepke živce. Kdor je razdražljiv in razburljiv, naj le pride v hladne savske vode. Zanj je to najboljša zdravilo.

Bodite oprezni pri kopanju v Savi. V zadnjih vročih dneh išče vse hlada in oddiha v prijetnih savskih valovih. Zadnje dni pa bi se bile skoro zgodile že štiri smrtne nesreče. Kopalci so začli v valove, ki so jih že začeli požirati. Posrečilo se jih je še pravočasno potegniti na suho in jih tako rešiti. Pri kopanju je treba torej opreznosti. Savinja je sicer videti prav nedolžna, je pa lahko tudi zelo opasna.

Se vedno poželi. Tekom nekaj dni je bilo v bližnji celiski okolici že več požarov. V četrtek zvečer je zopet gorelo v Trnovljah. Zgorela je okrog 15 metrov dolga baraka-sušilnica za opeko, last gosp. A. Mahne. Sumi se, da je tudi tukaj zanetila ogenj zlobna roka. Med prebivalstvom vlada veliko razburjenje.

Nočno lekarniško službo opravlja ta teden lekarna »Pri Mariji Pomagaj«¹ na Glavnem trgu.

Iz Maribora

Samomor. Poročali so, da se je pred dnevi z veronalom zastupila 21letna Marija Sarman iz Sv. Jurija ob Pesnici. Navzlic strahovitim bolečinam so pustili nesrečnik ves dan in še naslednjo noč brez vsake pomoči, in šele drugi dan so pozvali rešilno postajo. Vsaka pomoč pa je bila prepozna, ker je razkrojevni proces že napravil svojo. Sarmanova je podlegla poškodbam.

Poskušeni samomor. Pred 14 dnev. je bilo odgoškim potom iz Avstrije odpremljena v Pobrežje pri Ptujju služkinja N. Rakuševa. Nekaj dni je bila zaplena pri trgovcu S., kateremu pa je poverila 600 Din in pobegnila. Klatila se je nato v bližnji okolici, končno pa je ostala brez vsakih sredstev in vsa obupana se je hotela v sredo zvečer vreči pod vlak, ki je prihajal iz Ormoža. Dekle je v zadnjem hipu zagrabil se lezniški čuvaj in ji preprečil samomor. Rakuševa je bila nato izročena policiji.

Sokol

Bratje in sestre Sokola I.

Samo teden dni še trajajo priprave za veliko slavnost, ko nas na Taboru posetijo bratje in sestre nove združene sokolske župe Ljubljana, ki sega od Kamniških planin do Snežnika, od Logatca pa tja do Sodražice, Kočevja in Vač.

Vabim Vas na delo v zletnih odsekih, vabim k številni udeležbi pri sprejvodu. Zupno predsedništvo vodi zlet, stvar našega odbora in odsekov pa je, da zletno delo dobro pripravimo in da ga vzorno izvršimo. Bratje, v vztrajnosti in vestni požrtvovalnosti je moč sokolskega udruženja. Branimo to moralno moč, vzdržimo priznano ugledno tradicijo!

STAROSTA.

Sokolska župa Ljubljana.

Bratje in sestre!

Naš župni zlet, praznik bratstva in sesterstva se bliža. Že prihodnjo soboto bodo zadonele raz starodavni ljubljanski Grad mogočne fanfare ter naznanjale sokolski ljubljani pričetek župnega praznika. V nedeljo, 2. avgusta zjutraj pa bo od vseh strani sveta hitelo članstvo na sokolski Tabor zavedajoč se svojih dolžnosti, da prisostvuje velikemu sestanku vsega članstva svoje župe.

Bratje in sestre! Zato pridite vsi, ki čutite sokolsko, ki čutite narodno, da se pozdravimo na taborških tleh in da položimo račun o našem delu narodu svojemu.

Zdravilo!

1437/p

Župno starešinstvo.

Gospodarstvo

Sladkorni trg

Tudi prejšnji teden je vladalo na svetovnem sladkornem trgu zatišje. Deleževemu in hladnemu vremenu je sledila vročina tako, da se je sladkorna pesa povsod dobro razvijala. Padavine so znašale ponekod do 30 mm dnevno. Vsa proročanja in ugibanja o letošnji letini sladkorne pese so se preizkusila, vendar pa vse kaže, da bo pridelok sladkorja letos vsaj tolik, kakor lani, če ne večji, kar je zelo verjetno. Posledica večje produkcije bo ostrejši pritisk na sladkorno industrijo, ki zadene zlasti one države, kjer se je sladkorna pesa v večjem obsegu že začela gojiti. Že letos sta čutila ta pritisk Jugoslavija in Italija, deloma tudi Bolgarija. Z napetostjo pričakujejo gospodarski krogi, kakšne posledice bo imela reforma sladkornega gospodarstva v Angliji. Anglija hoče na videz pobiti brezposelnost v sladkorni industriji, da je začela pospeševati sladkorno pridelavo v resnici pa hoče dati tej industriji čim večjo neodvisnost. Tudi če bo letos res obratovalo v Angliji 10 sladkornih tovarnov proti 3 v lanskem letu, ne more imeti zaposlenost par sto sezonskih delavcev nobenega vpliva na celokupno število brezposelnih, ki je že davno preseglo 1.000.000. Letos so zasejali na Angleškem s sladkornim repo 60.000 juter (1 jutro = 0,41 ha) več, nego lani, ko je bilo zasejano samo 22.627 juter. Treba je še omeniti da je v Angliji dražji kot drugod ne le investicijski kapital, nego tudi prevoz in delavci. Zato angleški sladkor ne more konkurirati z evropskim, dasi mu nudi država najobsežnejšo zaščitno carino.

Cene sladkorja so prejšnji teden zelo padle. Konzum kupuje tudi pri najnižjih tečajih zelo malo, ker ni pričakovati, da bi si cene v doglednem času znatno opomogle. Tudi v Londonu cene sladkorja rapidno padajo. Po nizkih cenah so se kupci še precej oglašali, po visokih pa nihče ni hotel kupovati. Na praški blagovni borzi sploh ni bilo prometa, ker gotovega blaga ni več mnogo v zalogi, pri novem so pa trgovci zelo rezervirani. Na Kubi se bliža sladkorna kampanja koncu. Dovož v pristanišča pojema. Prejšnji teden je prišlo v evropska pristanišča 46.000 ton, predzadnji teden 52.000, lani ob tem času pa 32.000 ton sladkorja.

Svobodna trgovina proti protekcijonizmu

Free trade versus protection. Tako se glasi naslov brošure, ki jo je izdal londonski Cobden club. Brošura je izvečec iz knjige «Narodni kolektor». Spisal je M. W. Galacher, direktor Scottish cooperative wholesale society, po naše škotske zadruge za nabave na veliko, in gros.

Opazke direktorja te velike družbe so zelo poudarjene in se dajo uporabiti tudi pri drugih narodih. Približno 30 km okoli Glasgowa so 60% vseh stanov člani te družbe. Galacher postavlja vprašanje: Kakšne posledice se pojavijo, ako upelujemo splošno tarifo na vse škotske proizvode? Na vprašanje odgovarja nastopno:

Na Škotskem dela 100.000 rudarjev. Letno izkopljejo 25 milijonov ton premoga. Od tega se izvozi 40%. Škotski rudarji ne pridobes s protekcijo. Rudarska industrija uporablja les, železo, jeklo. Vsaka taksa, ki se postavi na te predmete, zadene rudarsko industrijo in obenem tudi ladjedelstvo. Vse to odjekne tudi v rudarski industriji. Če dodamo k temu takse na kruh, maslo in svinjeto, dobimo, da bi rudar več izdajal, kot prejemal.

Nastavljeni in transportni delavci se nahajajo v enakem položaju kot rudarji. Ladjedelniška industrija je prastara škotska industrija. Ladjedelnice v Clyden in Greenocku blizu Glasgowa spadajo k čudom sveta. Zgradba ladje zahteva vse polno predmetov in stvari, ki jih ne proizvajajo dežela. Takse bi povzročile stroške in bi znižale ceno proizvodov. Glasgowska produkcija je odvisna od transportov. Protekcijska politika bi transporte kratkotalno zadrževala ali celo ubila.

Končeno prehajamo do gradbene stro-

ke. Kako naj pomaga protekcijonizem gradbenim delavcem?

Tekstilne industrije so odvisne od izvoza. Tarife na volno v smislu protekcijonizma zadenejo volno iz Avstralije in volno iz Škotske. Uničile bi izvoz škotskih volnenih proizvodov, ki bi se morali uporabiti in prodajati v deželi sami s 35 do 50% izgubo ad valorem.

Neki industriji železa in jekla, kakor Sir Hugh Bell so izraziti zagovorniki svobodne trgovine. Drugi zahtevajo protekcijo. 50% železne in jeklene produkcije se izvozi. Tudi od ostanka se prodaja v inozemstvo polovica. Izvoz v metalurgični industriji dosega potemtakem 75%. Kako naj protekcija, ki zviša prodajno ceno teh izvoženih proizvodov, dvigne produkcijo?

Uradni tečaji dinarja za avgust

Finančno ministrstvo je določilo za avgust te-le uradne tečaje dinarja:

1 napoleonondor	220.— Din
1 turška lira	248.— »
1 angleški funt	276.— »
1 dolar	56.75 »
1 kanadski dolar	56.25 »
1 zlata nemška marka	13.50 »
1 poljski zloti	9.40 »
1 avstrijski šiling	8.— »
100 francoskih frankov	267.— »
100 švicarskih frankov	1.102.— »
100 italijanskih lir	209.— »
100 belgijskih frankov	262.— »
100 holandskih guldinarjev	2.278.— »
100 romunskih lejev	27.50 »
100 bolgarskih levov	41.30 »
100 danskih kron	1.200.— »
100 švedskih kron	1.530.— »
100 norveških kron	1.020.— »
100 pezetosov	823.— »
100 drahem	91.— »
100 čsl. kron	168.— »
1 mil. madžarskih kron	800.— »

Ti tečaji veljajo od 1.—31. avgusta 1925. Po njih se plačujejo tudi pristaniške takse.

Rusko-poljska trgovinska pogajanja

Te dni se je vrnila iz Moskve delegacija poljskih industrijskih in trgovskih organizacij, ki se je mudila v sovjetski Rusiji več tednov, da pripravi teren za poljsko-sovjetsko gospodarsko sodelovanje. Ugodni član te delegacije, ravnatelj Zveze poljske industrije, trgovine in financ, Jerzy Lempički, je izjavil o uspehih moskovskih pogajanj nastopno:

»Naš namen je bil skleniti z Vneštrgom (centralni organ za zunanjo trgovino) pogodbo, na podlagi katere bi prišlo do ustanovitve mešane trgovinske družbe, tako zvanega Sovpoltorga. Glavni namen te organizacije bi bil neprestano trgovsko poslovanje med Poljsko in sovjetsko Rusijo. V vseh važnejših točkah je bil dosežen sporazum. Treba je rešiti samo še nekaj vprašanj, kar bo nedvomno storjeno kompromisnim potom. Pri tem se ni treba bati, da bi bila omenjena organizacija ogrožena, ker nimamo normalne trgovinske pogodbe. Saj Rusija nima takih pogodb niti z drugimi evropskimi državami, pa vendar ni brez trgovinskih stikov z njimi. Konzularna pogodba s Poljsko je prva in še ta čaka na ratifikacijo varšavskega parlamenta. Navzlic temu so že mnoge države ustanovile z Rusijo skupne izvozne-uvorne družbe, kakor na pr. Nemčija, Avstrija in Švedska. V kratkem ustanovi tako družbo tudi Francija. Poljska prihaja torej kot ena zadnjih držav, dasi meji neposredno na Rusijo.

Ruske notranjepolitične razmere so spravile prebivalstvo v veliko bedo in povsod se čuti zlasti pomanjkanje industrijskih izdelkov. Večina ruskih tržišč ni plačilno sposobna. Obnovitev teh tržišč je odvisna v prvi vrsti od letošnje letine. Lanska letina je bila v Rusiji slaba. Letina odloči ne le o obsegu, nego tudi o tendenci poljskega uvoza v Rusijo. Treba je pa omeniti še na eno važno okolnost. Pri sedanjih monopoliziranih zunanji trgovini Rusije je sklepalo inozemske trdke pogodbe o ustanovitvi mešanih trgovinskih družb, ki imajo pravico do uvoza in izvoza številnih predmetov in mehan določene kontingen-

ta. Toda v Rusijo pripeljana blago more prodajati dotična družba brez vsake omejitve, to se pravi, tako vladnim in samoupravnim organom, kakor tudi privatnim podjetjem odnosno zadrugam.

Poleg tega skuša Rusija izvažati gotove vrste svojih domačih izdelkov in surovine, ker mora skrbeti za ravnotežje svoje trgovinske bilance. Čim več bo mešana poljsko-sovjetska družba izvozila iz Rusije, tem več bo mogla plasirati tudi poljskih izdelkov v Rusijo. Nikjer pa ni rečeno, da bo družba uvažala v Rusijo samo to, kar je nujno potrebno na odtodnem tržišču. Nasprotno, lahko bo pošiljala blago skozi Rusijo tudi kot tranzit. Sicer pa to ne bo potrebno, ker rabi Rusija sama industrijske izdelke. Njena industrija si še ni toliko opomogla, da bi krila domačo potrebo.

Sovjetski zastopniki so pokazali pri teh pogajanjih dobro voljo in razumevanje. To velja zlasti o viceministru v komisariatu za inozemsko politiko Stomoniakovu. Pogajanja niso bila prekinjena, ampak samo preložena. Gre za najboljšo formulo, ki bi omogočila obojestranski kompromis, ne da bi bilo prizadeto stališče ene ali druge strani. Poljska delegacija je imela v primeri z drugimi, ki so sklepale z Rusijo pogodbe, težje stališče, ker je zastopala vse pangoje industrije. Zato je morala staviti več pogojev, ki se znatno razlikujejo od običajne formule takih pogodb. S poljske strani sklepe pogodbo »Poltros« kot upravna oseba, ki obstoja iz fizičnih in zastopa več gospodarskih podjetij. Zda gre samo še za to, kako se domenimo glede razdelitve interesnih sfer. Poljska delegacija ima v načrtu zlasti izvoz strojev, kemikalij, tekstilnih izdelkov, sladkorja, semen itd., iz Rusije bi pa radi dobivali zlasti železno rudo. Važno vlogo igra pri predložitvi pogodb tudi to, da bo tako poljskim kakor ruskim izdelkom dovoljen prevoz v druge države.

Slednjič je Lempički izjavil, da so izgledi za pogodbo med obema državama povsem povoljni in da se v kratkem ustanovi omenjena družba.

—g O gospodarskem in finančnem položaju v Jugoslaviji je priobčila pred dnevi »Neue Zürcher Zeitung« zanimiv članek iz Beograda, v katerem izvalja, kako se trgovinski promet vedno bolj razvija in se je l. 1924. jugoslovnski izvoz raztezel na celotno leto. Trgovska bilanca Jugoslavije je za lansko leto prvič aktivna. V prvem četrtletju tekočega leta je znašal jugoslovnski izvoz 1.016.968 ton v vrednosti 2.273 milijonov dinarjev. Gospodarska konsolidacija Jugoslavije napreduje, potreba pa je bilo velikih naporov in sistematičnega dela. Predvsem se je moralo spraviti v red železniško omrežje, ki je res vzpostavljeno v obsegu 1746 km in razširjeno na 678 km. V javnem obratu je danes 9914 km. Za zgradbo novih prog se je izdalo do 1. februarja t. l. okoli 35 milijonov zlatih dinarjev iz rednega državnega budžeta, 12 milijonov iz notranjih in 10 milijonov iz zunanjih posojil, skupaj 57 milijonov. Zboljšanje prometnih sredstev je velika zasluga finančnega ministra Stojadinovića. Finančni položaj Jugoslavije je mnogo ugodnejši nego pred tremi leti. Zanimivo je, da so jugoslovnske železnice tudi leta že edine v Evropi z aktivno bilanco. Omenje je dalje vredno, da je mogel izmed vseh evropskih valut samo dinar izkazati izboljšanje 25 odstotkov tekom enega leta. Večinoma sadovi P. P. politike.

—g Delovni konflikt v Angliji. Uradna statistika delovnega ministrstva naznanja, da je bilo lani med delodajalci in delojemalci 709 konfliktov, vsled katerih je bilo izgubljenih 8.312.000 delovnih dni.

—g Razstava konj in goveje živine v zvezi s plemenskim sejmom priredita Kmetijska družba in uprava ljubljanskega velesejma v nedeljo, dne 6. septembra 1925, na prostoru velesejma, ta razstava velja za plemensko živino. I. Razstava konj velja za toplo in mrzlokrvne živali. V razstavo se pripuščajo I. žrebci-plemenjaki, 2. kobile z žrebeti in zaskočene kobile in 3. dve do tri letne žrebce. II. Razstava goveje živine velja za živali vseh tistih pasem, ki se v deželi redijo in ki odgovarjajo pasemskim okrožjem. V razstavo se pripuščajo I. bik, 2. krave in 3. breje telice. Vsa živina mora biti do 9. zjutraj na razstavišču in tudi že na njem prostoru. Za premovanje so določene diplome in številne premije, ki jih bo priznala presojevalna komisija. III. Plemenski sejem velja za plemensko živali sploh. Na sejem se pripuščajo tudi mlajše živali,

ki so namenjene za prodajo. Plemenski sejem se priredi za konje in za govejo živino in velja posebno za mlade živali. Priglasila za udeležbo sprejema Kmetijska družba v Ljubljani zadnji čas do 20. avgusta 1925. Uprava ljubljanskega velesejma. Kmetijska družba.

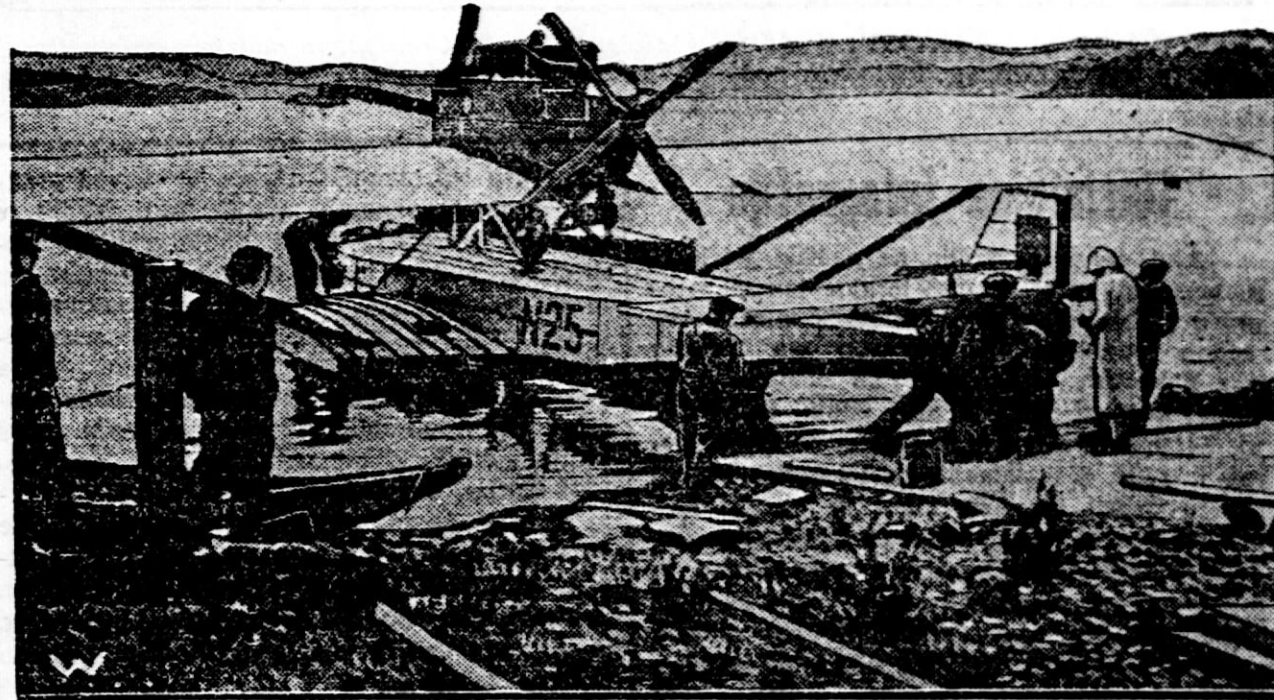
—g Za izvoznike lesa. Večja trdka iz Tunisa želi nabaviti velike množine desk za izdelovanje zabojev. Dimenzije, dobavni pogoji in naslov trdke so interesentom v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani med uradnimi urami na vpogled.

—g Seznam velesejmov in razstav. Seznam velesejmov in razstav, ki se bodo vršile še letos v vseh evropskih in izven-evropskih državah je izdala Mednarodna trgovska zbornica in je interesentom v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

—g Izvoz nemškega železa. Iz Düsseldorfa poročajo, da se je v preteklem letu nemški izvoz za železo in železne izdelke vseh vrst znatno poslabšal in v Hamburgu

in drugod so eksportne trdke mnenja, da bo tekoči mesec še slabši. Tudi na Holandskem in Angleškem je razpoloženje glede nadaljnjega razvoja trga za železom zelo tesno. Zadnji čas došla naročila, ki se dajo sklepati z znižanimi cenami, stoje napram ponudbi kakor 10:1. Pričakovalo se je zboljšanja z novimi naročili z vzhoda, toda to upanje se ni izvršilo. Kitajska je skoro do cela odsotna in tudi kupčija z Japonsko je neznatna. Mnoge trdke maloželezne industrije, ki so prej 80% svoje skupne produkcije razpečavale v Rusijo, so si priborile komaj 10% svojega nekdanjega razpečevališča.

—g Oddaja del. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 10. avgusta t. l. ponudbe za oddajo: 1. pieskanja mostovne konstrukcije mostu čez Savo pri Črnučah, 2. poprava borovniškega vladukta in 3. voženj pri progovni sekciji Ljubljana gl. pr. Predmetni oglosi so v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

AMUNDSENOV HIDROPLAN. Na tem letalu je hotel Amundsen doseči severni tečaj. Zda je podaril baje svoj hidroplan norveški mornarici.

Dvojčka

Če ženski srce poč, potem ljubi z obema polovicama naprej. — Za to veliko resnico je zvedel v tej potezni vročini, ko se sicer bolj malo misli, tudi gospod Janko Š. Prišel je truden iz urada, pa se mu je zahotelo po gostilni in popeljal je s seboj v svrhu prijetnega sanjarenja in duševne okrepiteve še svojo zlato Anico. Med tihim kramljanjem in božanjem rok sta praznila kozarčke. V gostilno so prihajali še drugi ljudje, nekateri veseli in hrupni že takoj spočetka, drugi solidnejši, dokler tudi njih ni objel vrazil demon; posledica tega je bila, da je naposled v gostilni šumelo in brnelo kakor v panju.

Ko so se možgani našega junaka že precej osvežili, je nakrat spustil belo ročico svoje drage in segel z nevzorno gesto v svoj prsni žep. Med prsti je povlekel iz njega še neodprto belo pisemce. Tisti hip se je namreč spomnil, da nosi že od včera v žepu to pismo, katerega kot zaljubljen in zato tudi pozabljiv fant še ni odprl. Anica je sumljivo zrla nanj in ne ve se, kaj bi se zgodilo, če bi se on tisti hip kaj obojavil. Vendar pa se je stvar stekla popolnoma mirno, kajti gospod Janko pred svojo Anico ni hotel imeti skrivnosti. Pismo mu je poslal njegov brat Amerikanec, v katerem mu je sporočil, da se vozi domov in da prispe gotovo v četrtek v njegovo naročje. Gospoda Janka je ta vest tako razburila, da je bliskoma skočil pokonci. Šele med vrati je zavpil proti ljubljani nevesti, naj ga malo počaka, češ da pride kmalu nazaj. Hiti namreč samo domov pogledat, ali se morda ni pripetil čudež, da je brat že doma. Njegovo stanovanje itak ni daleč. Dirjal je po ulici kakor veter in drvel po stopnicah v prvo nadstropje. Njegova mati je že mislila, da so prišli na obisk vlomilci, čeprav imajo ti navado pri svojih poslih nastopati bolj tiho.

Po kratkih besedah in pojasnilu sta oba ugotovila, da brata oziroma sina še ni,

razven ako imajo Amerikanci, ki so vseh muh polni, navado, da prihajajo v hišo kakor duhovi.

Seveda se je nato gospod Janko napotil zopet brzo nazaj v gostilno. Ker pa je običajno prihajal v to svojo stalno gostilno v gostilniško sobo skozi kuhinjo, se je ustavil tudi toplot tamkaj za hip pri debeli mami oštirki. Ko pa je okrenil glavo in oči, se je zgrozil. Tam v kotu v gostilni je namreč sedela njegova Anica v najprijetnejših pogovori z nekim tujcem. On ji je stiskal roke, kakor on sam prej. Ljubosumnost mu je dala peroti in kot bi ga sprožil, je bil pri presenečenem parčku. Ta dva sta se prestrašila, ko pa je tudi možki dvignil glavo, sta se dozdevna nasprotnika silno debelo spogledala. Anica je skočila pokonci in zavpila vsa zbegana, »Jo, jo! Kar srce mi je počilo, tako sem se ustrašila.« V tistem hipu pa sta si gospod Janko in tujec že segala v roke, se objemala in poljubovala.

Potem je prišlo pojasnilo. Takrat, ko je odfrčal gospod Janko domov, je hip nato vstopil v sobo tujec. Anica se je nelzečno razveselila, da se je njen Janko povrnil tako hitro. Tujec je bil namreč na las podoban njenemu ženinu. Ni vrag, bil je namreč njegov brat in Amerika ga še ni čisto amerikanizirala. Povrhu sta bila pa še dvojčka. Izraz veselja, ki ga je pokazala Anica pri tujčevem prihodu, je vzbudil njegovo pozornost in zato je sedel naravnost k nji. Ker pa so Amerikanci vlnljivi gospodje, ji je ponudil roko, tisti hip pa, ko je ravno sedel, je pa že pridrvel pravi ženin.

Pravijo, da je dotični večer steklo še mnogo vina v grla. Amerikancu pa ni bilo nič žal, da se je napotil preje v gostilno, predno je odšel domov. Tudi Anica je bila vsa blažena, tako da nazadnje sploh že ni vedela, katero dvojčkov je njen. Zato je poljubljala na desno in levo in — prav je imela.

V. M. Dorošević:

Vdova iz Efesa

(Petronijeva pravljica.)

V mestu Efesu je živela tako lepa žena, da so govorile druge ženske, kadar so jo srečale:

— Blagoslovljena bodi tvoja mati, ki je rodila tebe krasotico!

Moški so pa izživljali jezo bogov, češ:

— He, kaj pa dremlješ, Jupiter, okrog svoje Junone! Evo brate, kdaj bi ti kazalo spremeniti all pa prikrati nase čelo z groznimi rogovit ali pa pričarati nase podobno snežnobelega laboda, ali — kaj more na svetu bolj učinkovati — obsutj to novo Danajo z zlatim dežjem.

Dviglimo čaše in počastimo Parisov spomin! Sreča, da ob vznjoži gore Ide ni bilo te ženske iz Efesa, — sicer bi imel Paris proti sebi ne dve, nego kar tri boginje!

Bila je omožena s častivrednim možem, ki je kmalu umrl in zapustil mlado vdovo. Niti slišati ni hotela o kakih tolažbi. Po mramornih ramah je spustila svoje svetle, — ne pobarvane, prijatelji, ampak prave svetle! — lase, razgalila je in praskala svoja božanstvena prsa, boreč se s svojo lepoto kakor s sovražnikom.

To je bilo dostojno solz.

In Efes je plakal.

Prekrasna vdova je razgalila:

— Zaprite me v ono jame, kjer pokopljete mojega moža, — in naj tam vzdihnem od lakote in gorja.

In ker je bila v svoji volji neizprosna, o jo pustiti v breg, kamor so položili ba-

zamirano truplo njenega moža. Dali so ji samo lešerbo in malo olja, da bi mogla vsa objokana gledati poteze dragega pokojnika. Vhod v podzemno jamo so zavalili z veliko skalo.

Mati ljubezni Afroditu še nikoli ni videla tako ogromne žrtve.

To je bil dvojni pogreb, prijatelj.

V hipu, ko so trobente s svojim močnim glasom rezale ozračje in oznanjale starčevno smrt, so flavte nežno objokovale mlado življenje.

In vsi so odšli.

Vdova je ostala sama s truplom.

Zgodilo se pa je, da so čez nekaj dni blizu jame, kjer je bil pokopan tako srečen mož tako nesrečne vdove, pribili na križ pet suznjev.

In po stari navadi so postavili na stražo legionario, da bi ne prišli ponoči sorodniki, da bi ne sneli s križev križanin in ne počastili s pogrebom spomina onih, ki so bili obsojeni na sramotno smrt.

Na straži stoječi je legionar opazil ponoči med skalami svetlobni žarek.

Kaj bi moglo to biti?

Odvalil je skalo, stopil v jamo in zagledal vdovo, ki je ležala, kakor je bila dolga in široka, na moževem truplu; obsevala jo je pogrebna lešerba.

Presenečeni legionar je vzkliknil:

— Dva mrljaka!

Vdova je dvignila svoje objokane oči in odgovorila:

— Ne, vojščak! Začnana samo eden.

Kmalu pa boš videl dve.

Legionar je dejal:

— Torej počakam, da opravim za teboj pogrebne svečanosti.

Vrnil se je h križem, kjer je bil pustil zalogo jedi, prinesel jo je v jamo in začel pozrevati v kotlični ribjo juho z oljem in vinom.

Pravijo, da je Afroditu v Galiji prvič pripravila jed.

Lepota umirajoče je presenetila legionario prav tako, kakor njeno blede lice in mož je dejal:

— Jej, gospa!

Vdova je odločno odgovorila:

— Ne!

Toda voni ribe in vina jo je prepričal, holi neno priproste besede priprostega legionario.

Nobena stvar ne more človeka tako umiliti, kakor če umira od lakote in gleda, kako drugi jedo.

To je tudi glavni vzrok, da bedni tako sovražijo bogate.

Videč, kako legionar hlastno je juho, je vdova sicer s studom, pa vendar le rekla:

— Daj tudi meni!

In, ko je že začela jesti, ni mogla več nehati.

Najedla se je do siteda.

Človeško srce ne živi brez želja. Tako cvetlica vedno vabi k sebi čebelo.

In ko je eni želji ustreženo, se rodi takoj druga. Če je žolodec sit, utripuje tudi srce močnejše.

In legionar, ki je bil lep, je dejal krlor: je pač mogel nežno:

— Gospa! Tvoja žalost izviru seveda iz zakonske zvestobe?

— In iz vdanosti v voljo bogov, ki so nama z možem vzeli tudi življenje! — je odgovorila vdova.

— Tem bolj čudno se mi zdi, ko vidim čednost združeno z grdobijo!

Vdova je prestrašeno vzkliknila:

— Kje pa vidiš grdobijo, vojak?

In legionar je nadaljeval:

— Odgovori mi na eno vprašanje. Mar lepota ni prav tak dar bogov, kakor solnčna svetloba? Mar solnce ne sije prav tako vsem, ki hodijo po zemlji, kakor občudujejo lepoto vsi, kdor jo vidi?

— Prav praviš da je to prav tak dar bogov. Tvoja misel je poštena, — je pomislila in pritrtila vdova.

— Torej, lepota je solnčna svetloba, ki hodi po zemlji. Imenitno, gospa. Kako pa to, mar hočeš prekositi v modrosti in močnost same bogove? Kaj? Ti daješ truplu to, kar so mu odrekli sami nesmrtni bogovi? Če solnčni žarki ne prodro v grobove, čemu tedaj lepota tu? Mar jo truplo potrebuje? Ali misliš s tem oživiti njega? Ali se misliš združiti z mrtvim po smrti? Kaj misliš, da bledijo po skupnih rajskih goščavah in dolinah sence tistih, ki so umrli vsled bolezni in onih, ki jih je spravila v grob ljubezen? Če se hočeš združiti z možem po smrti, počakaj, da zavije bolezen tudi tebi vrat, kakor ga je niemu. In nikar ne umiraj od ljubezni, sicer boš na vekomaj ločena od njega! Dokler pa živiš, ubogaj bogove: svoj živim, ne pa mrtvim!

Morebiti se je tudi zgodilo tako, kako, z ribjo juho in vinom.

Legionariova junaška lepota je morebiti vplivala bolj nego zvijača njegovega jezika.

Naj bo že kakorkoli, vdova se je sklonila na strastno sopeča legionariova prsa, kakor se skloni vrba zalujka k deročemu in šumečemu studencu in zašepetala:

— Bogovi govore iz tvojih ust...

Toka sta preživela noč in pogrebna lešerba je bila baklja ljubezni. Mrtvec pa je bil slep kakor kupidon.

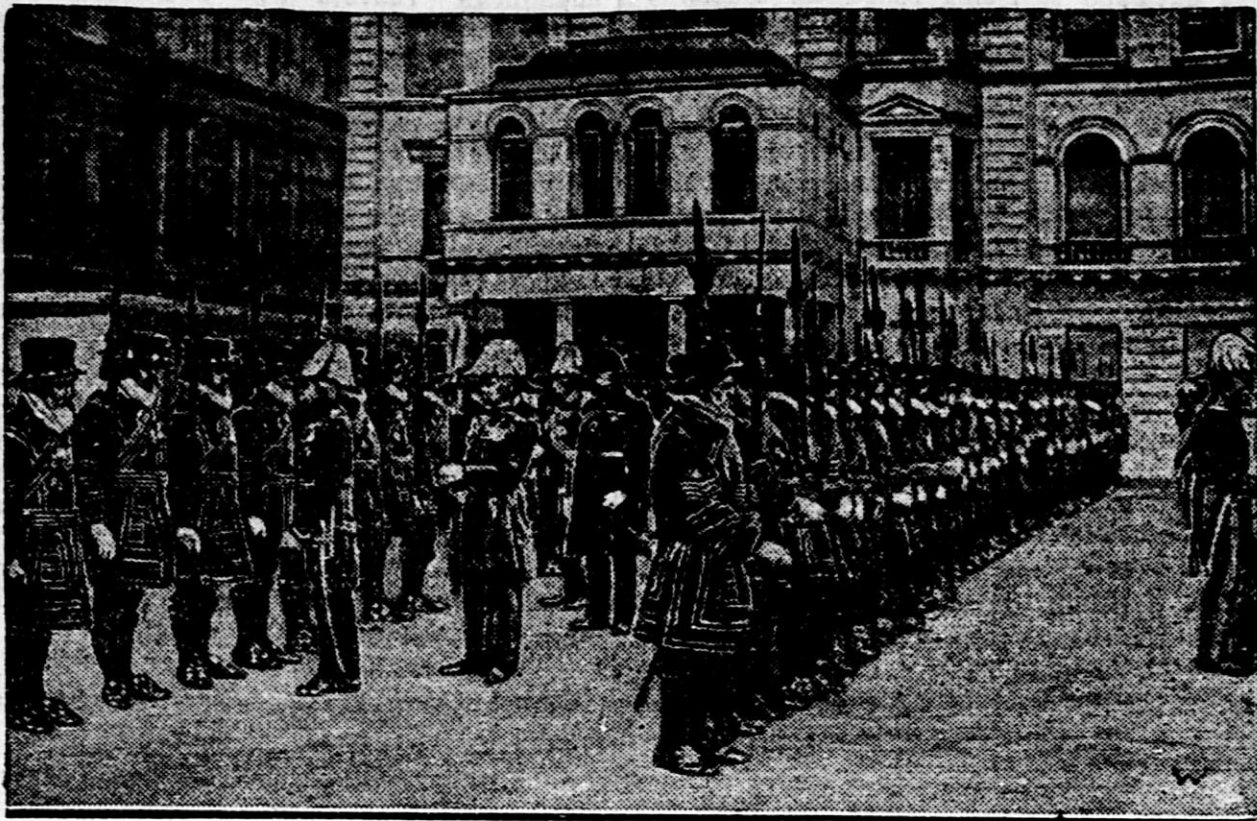
Zjutraj je stopil legionar iz brloga in zakričal od groze: Kakor šakali h mrhovini so se pripilazili ponoči sorodniki h križu enega razpetih suznjev in ukradli njegovo truplo, da ga pokopljejo.

Ves preplašen se je vrnil legionar k svojemu ljubici.

Potegnil je meč in spregovoril:

— Opravi

To in ono

SLIKOVITA SVEČANOST V LONDONU. Vojvoda Connaught nadzira znamenite čuvanje londonskih zgodovinskih poslopj, takozvane »Beeaters« (mesojedce) na dvoršču palače St. James.

100 letnica fotografije

2. juli ja se je vršila na pariški Sorbonni svečana proslava 100 letnice izuma fotografije. Proslave se je udeležil tudi predsednik republike. Fotografijo sta izumila dva Francoza — Daguerre in Niépce. Vprašanje, kdo od njiju je prvi izumil fotografijo, še vedno ni rešeno. Daguerre je bil rojen 1. 1787. v Carmelle-en-Parissis. V Parizu je prišel še zelo mlad in je nastopal kot izurjen akrobat. Nato ga je sprejel gledališki dekorater Dagoty v svoj atelje in mladi učenec je kmalu začel tekmovati z učiteljem. Njegove dekoracije so zbujele splošno senzacijo. L. 1824 vvelja za začetek Daguerrove kariere. Z vsjo vsemu se je lotil eksperimentov v laboratoriju, kamor ni pustil niti svojih najboljših prijateljev. »Videl sem ta laboratorij«, pravi njegov intimni prijatelj Chevalier v svojih spominih, »toda vstop ni bil nikomur dovoljen.« — Daguerre se je zapiral v svojo delavnico po več dni, ne da bi kaj jedel. Za svoje delo je izdal ogromne svote. Znameniti kemik Jean Baptiste Dumas pripoveduje o njem to-le anekdoto:

Bilo je L. 1827. Takrat sem bil še mlad — bilo mi je komaj 27 let — ko so mi sporočili, da bi rada govorila z menoj neka dama. Dejal sem, naj vstopi. Bila je gospa Daguerre. Hotela se je informirati, kaj počne njen mož v svojem laboratoriju. Bila je zelo razburjena in iz njenega vedenja sem sklepal, da ji možev eksperimenti nič kaj ne ugajajo. Zaupala mi je celo skrivno željo, da bi prišel njen mož pod nadzorstvo, ker se mu utegne kaj pripetiti. Malo je manjkalo, da ni zahtevala, naj vtaknejo moža v norišnico...

Daguerre je v tem času izvedel, da se peča z istim problemom tudi neki Niépce. Takoj se je hotel seznaniti z njim. In res sta se kmalu seznanila, kar je pospešilo izum fotografije. Joseph Nicéphore Niépce, sin odvornika iz Chalons-sur-Saône, je bil učitelj, potem pa je služil v francoski armadi. Kmalu je zapustil vojaško službo in se posvetil z bratom Claudom znanosti. Njegov brat je izumil princip motorjev in eksplozije. Takrat se je pojavila v Franciji litografija. Niépce se je strastno lotil njene izpopolnitve. Spočetka je risal na kamen, potem je začel eksperimentirati s solnčnimi žarki, ki naj bi mu pomagali pri reprodukciji slik. Poizkusi so se obnesli. Na ta način je odkril heliografijo, ki mu je služila tudi pri izumu fotografije. L. 1816 je že reproduciral oblike na papirju, prepiranem s kloridom in srebrovitratom, toda brez uspeha. Prva njegova fotografija je predstavljala dvorišče hiše v Grasu blizu Chalona, kjer je Niépce stanoval. Fotografija je bila izumljena pravzaprav L. 1822.

Seveda je bila Niépceova metoda zelo pomanjkljiva, dotični, ki se je hotel dati fotografirati, je moral stati pred njegovim primitivnim aparatom po cele ure, prvotno pa ljudi sploh ni bilo mogoče fotografirati. Ob tem času se je sestel Niépce z Daguerreom. Sklenila sta pogodbo, ki je bila podpisana L. 1829. Kaj je bil glavni smoter te pogodbe in v čem je obstajalo njuno sodelovanje, ni znano. Niépce je 5. julija 1833 nenadoma umrl. Eksploatacijo njegovega izuma je pooblašal njegov sin, ki ga je pa Daguerre kmalu odstranil in zaslovel sam kot izumitelj fotografije. Francoska vlada je kupila patent za neznatno letno rento, ki jo je užival Daguerre do svoje smrti.

Mlada Kitajska

V pariškem »Journal de Debats« nahajamo pismo Francoza iz Pekinga, ki je zelo značilno za prihajajočo mlado Kitajsko. Pinašamo to pismo v prevodu:

Predvčerajšnjem sem slisal velik ropot kitajske glasbe, to se pravi, za naša evropska ušesa neke vrste jokajoče kakafonijo, ki so jo še poslabšali udarci velikih in malih bobnov v kitajskem ritmu. Vprašal sem: »Kaj je to?« Služabniki so mi odgovorili: »Houng Cheu«, rudeča stvar, poroka, poročna povorka, pri kateri je vse rudeča v znak veselja in sreče — nasprotno pa znači »Pae Chene« belo stvar, smrt, pogrebno povorko, kjer je vse belo, v znak žalosti in nesreče.

Povorka se je premikala mimo mojega stanovanja. Morda je preteklo že tisoč, dvatisoč ali tritisoč let, odkar je Houng Ti ukazal, da naj glasba izraža naravne zakone. Že tedaj je divjala enaka glasba in so se puzikale enake poročne povorke. Dasi je morda oblika ostala ista, da se je vsebina

temeljito izpremenila. Danes to ni več praznik dveh nepoznatnih mladih ljudi, ki jih je združila suverena volja obojestranskih roditeljev. Tokrat je šlo za mlado Kitajko, ki si je prostovoljno in iz lastnega nagiba izbrala moža in ga poročila. Zadnjič sem slišal, kako je iKn Hoa (zlata cvetka), moja zelo mlada in prekrasna sosedka prosila starše: »V Rockefellerjev bolnici služi mlad kitajski dijak, ki mi zelo ugaja. Je lep, prelep! Cutim, da moje srce bije zanj. Vprašala sem ga že za zakon. Pa je odvrnil, da je še mlad dijak brez potrebnih sredstev. Mislija sem si, da to ni važno, dragi roditelji. Zaupala sem mu, da bosta pristala na doto in da nam na ta način omogočita skupno srečo.«

Roditelji so bili iz sebe. Moji stari sosedji govorje vedno o mladi Kitajski in bi celo pristali na to, da dovoli poroko in zakon z nagnjenjem. Videli so že dovolj zakonov »po modu«. Toda izbrani ženini je večinoma zavzemal kak položaj in je bil v stanu, da vzdržuje ženo. Tu pa je šlo za dijaka brez sredstev in položaja. Kaj takega roditelji niso še videli. Njihova hčerka je bila nespametna!

Mlada Zlata cvetka je dolgo jokala. Končno se odloči mlada Kin Hoa in pravi roditeljem: »Ne morem več živeti tako. Ne morem živeti brez njega. Če mi odklonite zakon, se ubijem.« Moja sosedka bi bila storila, kakor je obečala. Samomor na Kitajskem ni odvrten kakor pri nas. V gotovih slučajih je celo izraz posebne olike. Na ta način so se roditelji, kiso ljubili hčerko, zbal samomora in pristali na zakon.

Obred je bil veličasten. Z vseh štirih koncev Pekinga so prišli znanci in prijatelji. Občudovali so razstavo, dragocenosti: svilu, obleke, dragocenih vaz, malih, umetno cizeliranih kovčkov in zabočkov, draga kamenja itd. Nato je nosilo sto nosačev zapored vse te zaklade, da so jih lahko občudovali po ulicah. Najbolj zanimivi pa so bili razgovori ljudi. Stari so tarnali: »Kitajska, stara Kitajska umira, roditelji nimajo več avtoritete, mladina ne spoštuje roditeljev.« Mladi pa so se smejali in zabavljali: »Proč s starimi navadami in običaji, emancipacija, treba je izživeti življenje.«

Jaz pa sem mislil: kitajska revolucija, prava kitajska revolucija je tu: v intimni, globoki in vsestranski izpremembi temeljnega principa rodbinskega življenja. Ta revolucija ni nasilna. Nastopa v številnih dramah, ki se odigravajo v ožadi, v zasebnem življenju, za katere ne zazna široka javnost. Tisočletno avtoriteto rodbine in očeta nadomešča potihoma in z neodoljivo silo sladka anarhija, sestojča iz bizarnega sentimentalizma ni občutljivosti ter iz neke tuje romantike. Tudi danes se spoštujejo predniki, vendar ne več kakor nekoč. Nekoč je pomenilo zločin, če je kdo ostal brez naslednika in če je umrl, ne da bi si omogočil kult prednikov. Kitajska, mlada Kitajska, Kitajska, ki prihaja, že pozablja in zanemara svoje prednike. To je težka zadeva, ker na tem tisočletnem kamnu počiva kitajska družba, kitajska življenje, del Kitajske. Ta kamen razpada. Mlada Kitajska zanemara bogove prednikov, jih ne mara več... V tem nastopa prava kitajska revolucija...

Iz Amerike v Evropo po zraku

Ko je dosegel Zeppelin v neprekinjenem poletu iz srednje Evrope severoameriško obalo, je postalo vprašanje redne zračne zveze med Evropo in Ameriko zelo aktualno. Naravno je, da sili pri tem vedno v ospredje aeroplan, ki ga čaka še velika bodočnost, kar priča tudi načrt ameriškega inženjerja Armstronga. Gre zato, da se na pravi v Atlantskem oceanu več umetnih otokov, ki bi služili kot pristanišče za aeroplane. S slinim načrtom se je oglašil tudi Francoz Deffrasse, ki pa v gospodarskem in tehničnem pogledu še daleč ni dosegel Armstronga. Armstrongov načrt je nedvomno začetek akcije, ki napoveduje stalno zračno zvezo med Evropo in Ameriko. Vendar bo pa zelo težko ustanoviti dobro delujočo zračno zvezo, ker je na poti ocean. Niti matične ladje, ki bi vozile v dotični smeri, bi ne zadostovale, ker bi vplivale nanje vremenske neizvede. Armstrong je prišel na originalno misel, da bi napravil v morju 8 umetnih otokov, oddaljenih drug od drugega približno 500 morskih milj. Ta razdalja ne predstavlja za novejša aeroplane nobene ovire. Konstrukcija teh otokov temelji takorekoč na principu ledenih gora. Kakor znano, molči samo en del ledenih gora na površino, dočim je glavni del pod vo-

do. S tem jim je tudi zajamčena visoka stabilnost. Po tem principu naj bi bili narejeni tudi umetni otoki. Solidni štirioglati »zaboji«, široki 135 in dolgi 400 m bi bili deloma napolnjeni z železom in betonom. Ta »zaboji« bi izpodirili 15.000 ton vode in bi bil s 95% obsega pod vodo, da bi mu viharji ne mogli do živega. Taka letalska postaja bi bila pritrjena z ogromnimi kablji tako, da bi se lahko premikala v krogu s premerom 1 morske milje. V principu bi jo pa držal kabel na enem mestu. Na umetnih otokih bi bile delavnice za popravilo aeroplanov, pa tudi restavracije in hoteli, kjer bi si mogli potniki odpočiti. Na vsaki postaji bi bil morsk svetilnik.

Armstrong je že označil kraje, kjer bi spustili v morje te zanimive otoke. Zračna pot od Amerike do Evrope bi bila ta-le: Potnik zapusti ob 6 jutraj New York. Tri četrt ure pozneje je na prvem otoku. Ob 1.45 je že na drugi postaji. Drugo jutro zajtrkuje na otoku Phillips, 850 milj pred Plymouthom; ob 16.30 je v angl. pristanišču Plymouthu. Cela pot od New Yorka do Plymoutha bi trajala torej največ 30 ur če bi se ustavil aeroplan na vsakem otoku. Če bi pa letali ekspresni aeroplani, bi trajala pot iz Amerike v Evropo samo 15 ur. Vsak tak otok bi veljal 2.225.000 dolarjev, skupno otok (8 otokov) 18 milijonov. Angleško prometno ministrstvo že razmišlja o tem načrtu.

Ob vročih dneh

ko odložite suknjice, je treba, da imate, moderne **bravce lepih vzorcev**. Kar najlepše svlene ali iz krasnega čelara, polsvile, surove svile nudi prav poceni!

Drago Schwab - Ljubljana
Dvorni trg št. 3

Iz zgodovine slovenskih izseljencev

K članku o smrti Slovenca Grampovčana v Ameriki dodaja G. A. Toman iz zgodovine slovenskih izseljencev v Ameriki nastopno zanimivo sliko:

Navajam dalje, da se je že prej, okoli leta 1894. poskusilo ustanoviti v Ameriki kmetijsko kolonijo v divjem gorovju v Kaliforniji, v Sierra Grande, sta se našla dva Slovenca, eden je bil župnik, ki je pasel malo čredo črncev in vršil s tem svoj misijonarski poklic. Drugi je pasel pravcate štironožne ovce, povečini najbrž bele barve. Ta kraj se prav posebno prilaga ovčji rejli in usoda je drugega našega rojaka vrgla tja, kjer je dobil službo ovčarja ter je kot tak vršil svoj posel v divjem gorovju istega kraja. V domovini je izdelal par gimnazijskih razredov, kar ga pri vršitvi njegovega novega poklica ni prav nič oviralo, ker bil je eden tistih natur, ki se novim razmeram kaj lahko prilagode.

V oni dolini, kjer je bil naš gospod župnik med katoliškimi zamorci, se je nahajalo veliko posestvo, na katero je neka banka posodila 150.000 dolarjev. To posestvo je bilo z gospodarskega stališča takorekoč brez vrednosti, ker nahajalo se je 50 milj od bližnje železniške postaje, cel kraj je bil brez cest in pravih potov, poleg tega ni bilo v bližini nikake stalno tekoče vode, ne potokov ali reke. Banka bi se bila na vsak način znebila »white elephant« (belega slona), kakor imenujejo Amerikanci lastnino, ki je »zgubna«. Gospod župnik je bil podjeten in izobražen mož (vsaj je spisal prav dobro slovensko - angleško slovnico, ki je ena najboljših, kar jih imamo). Stopil je z banko v zvezo ter se pogodil z njo, da kupi posestvo od nje za svoto, za katero je zavarovana in za obresti, ki so se nakupile. Imel je idejo v tem od boga in ljudi zapuščenem kraju slovensko komunistično - kooperativno naselbino ustanoviti. Denarja ni imel nič, vedel pa je prav pravilno oceniti moč in veljavo duhovnika med našim narodom. Pogovorila sta se z gori omenjenim ovčarjem. Zapustila sta začasno vsak svojo čredo ter sta šla v vse one naselbine, kjer so si njuni rojaki z žuljavimi rokami služili svoj kruh. In glas o »rajski dolini« (to ime sta dala tej puščavi) je začel odmevati po vseh slovenskih naselbinah, ameriški slovenski časniki so prinašali laskave popise, kakšna sreča čaka vse tiste, ki bodo imeli veliko srečo, se v tej dolini radosti in blaženja naseliti. In res — šlo je! V kratkem času se je oglasilo okoli dvesto Slovencev, ki so v to podjetje svoje prilike vtaknili, nekateri več, drugi manj, od 100 dol. do 1000 dol.

Jaz sem na uredništvo »Am. Slov.« v Tower, Min., poslal več spisov, v katerih sem dokazoval, da je tako podjetje kar vnaprej obsojeno končati v nesreči in gorju. Svaril in rotil sem rojake, da ne v ta kraj. To je šlo vse v koš!

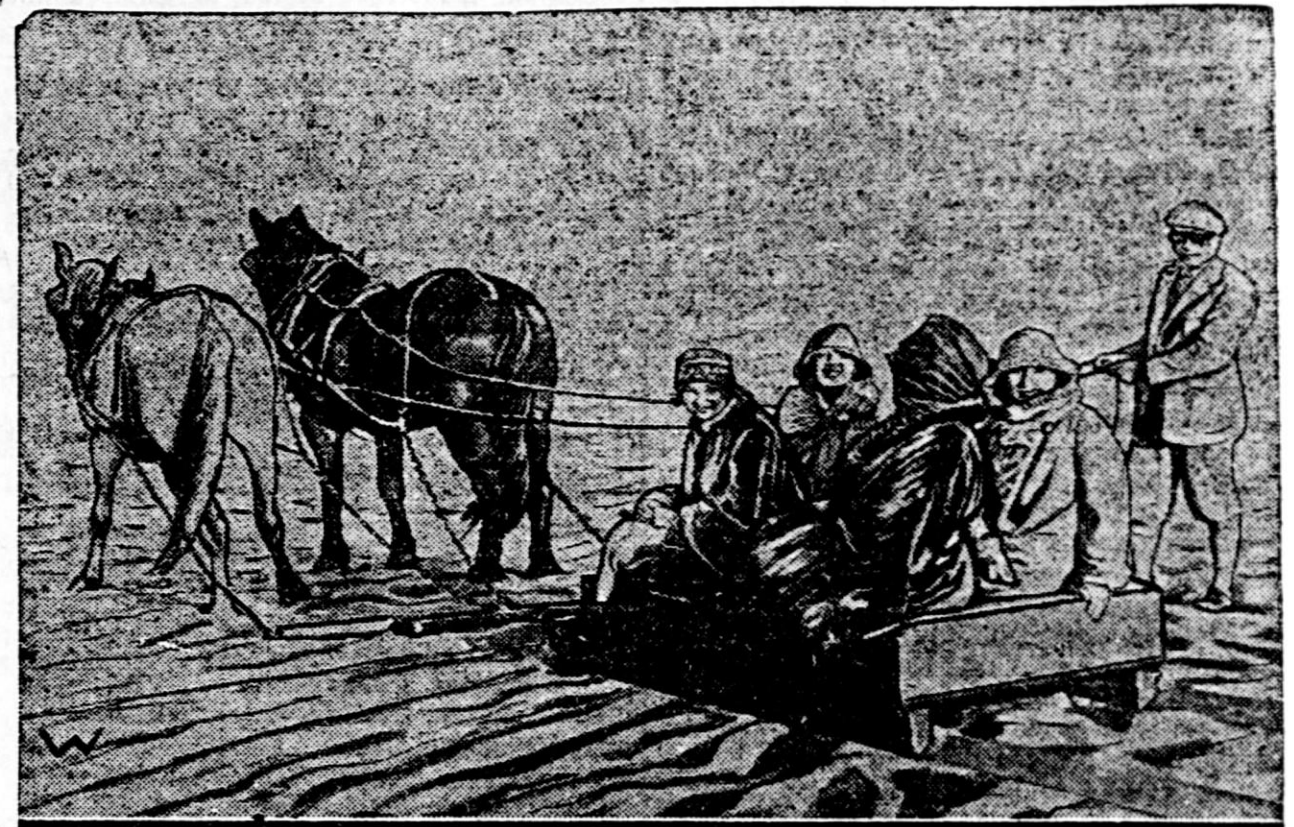
In tako se je kako poldrugo leto mučilo več kot dvesto Slovencev in Slovenk v tej »rajski dolini«. Dokler je bilo v tem kraju še dosti podivjanih prešičev, ki so se »am trumoma zaredili, je že šlo, če ravno je meso te mršave živali le za prav izstradanega človeka, ko pa tudi te hrane ni bilo, je kooperativen komunizem zdviljal v anarhizem in popolno brezpravnost.

Arandžerjem te prave slovenske tragedije v kalifornijskih gorah seve ni manjkalo nič, po širni Ameriki sta iskala še več kalinov, vabeč jih v »rajsko dolino« in zapravljajoč dinar, ki sta ga od njih dobila.

Pa vsaka reč ima svoj konec in tako ga je imela tudi ta. Naselniki, videč pravi položaj ondotnega kraja in spoznavši obupen položaj, v katerega jih je njih lahkovernost in zaupanje v duhovnika spravilo, so se začeli upirati, groziti, slovenska verna in pobožna struna je v prenapetosti, v katero sta jo spravila župnik in mežnar (ker tudi to funkcijo je agent in priganjač opravljal) začela hrsteti in nevarnost je postala, da poč — razljuto ljudstvo je začelo življenje obeh ogrožati. Treba je bilo hitro ravnati. Osedlala sta konje in v

brzem diru sta zapustila naselbino. Čez par ur se osedlan konj župnika vrne. Veliko deževje, ki je v tem času v gorah trajalo, je prouzročilo velikanske hudournike, ki so skozi »rajsko dolino« divjali. Ko se je zvedrilo in so hudourniki polegli, so našli ljudje par ur pod naselbino mrtvo truplo župnikovo — dva strela sta mu glavo prodila. Denarja ni imel nič pri sebi, čeravno se je znal, da nosi vedno velike svote denarja pri sebi.

Kdo ga je umoril? Le samotni odnotni

KAKO DRUGOD POTUJEJO. V sahari se vozijo s sanmi po pesku.

Državni pravdnik - vlomilec

Mnogo pozornosti vzbuja v Subotici odredba sodišča, na podlagi katere se je izdala tiralica za bivšim državnim pravdnikom »dr. Milčec«. Gre za velepoteznega pustolovca in zločinca, ki je na skrajno prebrisan način dolga leta vodil oblasti za nos. Preteklost lopova je bila zelo pestra in polna pustolovščin. V nastopnem podajamo nekoliko avantur, ki jih je izvedel zagonetni »dr. Milčec«.

Zdravnik brez diplome.

Svojo pustolovsko karijero je Milčič pričel, kakor Jekremov v Zagrebu, z izvrševanjem zdravniške prakse. Milčič, sin grško-ortodoksne svečenice, se je leta 1919 pojavil v Vojvodini, kamor je ubežal pred madžarskimi komunisti. Na nepojasnjen način si je znal v Beogradu poiskati zveze med vplivnejšimi krogi in bil je imenovan za občinskega zdravnika v kraju Kuty. Celi dve leti je Milčič prakticiral v kraju kot zdravnik, dokler ni lekarnar postal pozoren na njegove recepte. Lekarnar je tudi ugotovil, da mož nima diplome in da je hodil samo dva semestra na medicinsko fakulteto v Budimpešti. Čim so Milčič postala tla prevožna, jo je popihljal v Subotico, kjer se je istotako izdal za zdravnika. Očitno mu poklic ni mnogo nesel, zakaj v tem času je osleparil več oseb za znatne zneske. Končno se je vrnil za uradnika na carino. Ker so ga pa medtem osleparjeni ovadili, je iz Subotice izginil.

Državni pravdnik.

Milčiča najdemo sedaj v Somborju, kjer pa je spremenil svoje ime. Odslej se je imenoval dr. Aleksander Milčič in ne več Branko. In nekega lepega dne se je zgodilo nekaj nepričakovane. Dr. Aleksander Milčič je bil imenovan za državnega pravdnika v Somborju. Milčič je že nad pol leta izvršno igral vlogo državnega pravdnika, ko ga je nenadoma pozval preiskovalni sodnik iz Subotice k zaslišanju. Oblasti so namreč pričele sumiti, da je dr. Aleksander Milčič identičen z znanim sleparjem dr. Branko Milčičem. Pri zaslišanju pa se je Milčič tako spretno zagovarjal, da so ga pustili na svobodi, kljub temu, da so številne sumljive okolnosti govorile zoper njega. Na ukaz višjega državnega pravdnika v Novem Sadu je bil Milčič odpuščen.

Kakor hitro je bil Milčič suspendiran, je tudi že izginil iz Somborja. Oblasti so sedaj podvzele energične korake in so izvršile hitno preiskavo v njegovem stanovanju. Rezultat je bil naravnost presenetljiv. Ugotovili so, da je nameraval pustolovec izvršiti več vlovov v Novem Sadu, Subotici, Osijeku, Vinkovcih in drugod ter si je preskrbel naslove bogatih trgovcev iz teh krajev. Za »državnim pravdnikom«, ki je verjetno »odmaglil« na Madžarsko, je bila izdana tiralica.

Proti odedelelosti deluje s kolosalnim uspehom samo **VILFANOV CAJ** kar priznavajo vsi strokovnjaki — Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah. Proizvajal: Kem. pharm. LABORATORIJ **DR. D. VILFAN**, ZAGREB, ILICA 204 116

O. S. Marden.

Greh malodušnosti

Prevedel dr. F. S.

Navadi se iztrebljati iz svojega spomina vse, prav vse, kar je neprijetno in grdo, prav vse, kar ti povzroča muke, kar te ovira v napredku. Predstave takih mučnih izkušenj ne smejo v tvojemu duhu oživet; za nje velja edino pravilo: pozabiti!

Ako se udajamo takim spominom, postajajo vedno močnejši, žalostnejši in mučnejši, zato jih moraš vreči iz svoje duševnosti, kakor zločinca iz svoje hiše.

Živčni zdravnik predlaga ta-le način zdravljenja pri malodušnosti: Poskušaj smejati se, pa če tudi nimaš za to niti najmanjšega povoda. Zadoštuje celo že kaka grima smeha, nategnjen ustni komačkov,

kraj bi mogli resnico povedati — je pa eden onih zagonetnih slučajev, ki se v divjih krajih ameriškega zapada tako čestokrat dogajajo in s katerim zemeljska oblast in pravica nikdar ne more obračunati.

Po tem dogodku se je slovenska naselbina razpršila — raztrgani in izstradani njeni člani so šli s trebuhom za kruhom, bogatejši na izkušnji — če pa tudi bogatejši na razsvitlosti in praktičnosti tega sveta, to je pa vprašanje. Aleks. Toman

da se odpro živčne struge, po katerih se sicer pretaka tok veselosti.

Prodvsem pa ne pusti si kaliti in izvabljati izgleda do bodočnosti po težkočah, ki te teže v sedanosti. Temni oblaki, ki ti danes zakrivajo sonce, se lahko do jutrišnjega dne razblinijo v nič. Moraš gledati na življenje s pravilnega vidika in naučiti se ocenjevati stvari po njihovi pravi vrednosti.

V vsakem napol silnem življenju nastopijo trenotki, ko izgleda, da je umik bližji in lažji, kakor pa daljše prodiranje naprej. Toda z umikom se nikoli ne izvjuje zmaga; zato si ne smemo puščati do njega nobenega mostu, nobene ulice proste, ker bi to bila le izkušnja za našo slabost in neodločnost. Nasprotno, pridobiti si moramo dovolj odločnosti in vztrajnosti, da bi mogli tudi po temni poti in čez domnevne nepremagljive ovire korakati naprej in kvskvu.

Mi sami smo svoji najhujši sovražniki, sami zelo pogostokrat zapeljemo svoje življenje na stranpoti z lastnimi mislimi, ki nas odrivajo v blato, in z razpoloženji, ki zatemnijo naše obzorje, ko je vendar edino, od česar je vse odvisno, naš to, da imamo zaupanje in vero do samega sebe, da bi gledali v bodočnost veselo in polni upanja. Mi pa, kakor hitro nam le nekaj malega pride navskriž, pri prvi neprijetni izkušnji, takoj v prvi uri prevare že ustopamo pri sebi mesto vsem razdrinanim mislim, dvomljivosti, strahu in potrtosti, tako da to, kar smo gradili skozi dolga leta podre eden edini dan in da moramo pritičti zopet na novo. Delamo to tako, kakor žaba v vodnjaku: Plezamo navzgor, samo zato, da bi padli zopet navzdol.

Ali bomo končno vendar enkrat spoznali, da so take nikalne, razdiralne misli nevarni sovražniki? Umetnik lahko sliko, na kateri je delal skozi leta, uniči z eno edino črto čopiča. Tako je v stanu tudi naš duh sliko našega življenja, na kateri smo delali mnogo let, uničiti v najkrajši dobi s skrbmi, z mukami, z zavistjo, z malodušnostjo in z drugimi takimi mislimi.

Če torej še kedaj opaziš, da je upadel tvoj pogum, obrni se tako jin popolnoma proč od te misli in usmeri svoj duh na drugo stran. Obstani, obrni svoj obraz v nasprotno smer in v tej smeri potni id naprej. Kolikokrat-li pomisliš na to, da se ti bo slabo godilo, tolikokrat prispevaš k temu, da se ti bo v resnici slabo godilo. Ako pa usmeriš svoj pogled in misli svoje v nasprotno smer, spremeniš svoje pričakovanje, ki ga polagaš v bodočnost, in na ta način spremeniš tudi bodočnost samo.

Sovjetski humor

»Pravda« priobčuje nekaj humorističen slovar iz peresa Kolcova. Navajamo tole:

Anglija: dežela na otoku, ki ga del; od Francije kanal La Manche. Odkar pa ima Francija zračno brodogradnjo, 5000 aeroplanov, Anglija ni več izolirana in od tod prihajajo bolesi Angležev, da imajo mučno in kratko spanje.

Baldwin: mladenič 50 let, ki obeta vse dobro in se bavi z raznimi političnimi panogami.

Chamberlain: bi rad postal Čičerin, p nima sposobnosti za to.

Imperializem: počasno pa sigurno sredstvo, da se napravi konec imperijem. London: Angležji mislijo, da je glavno mesto Kitajske, toda Kitajci so povsem drugačnega mnenja.

Kitajska: Dežela s 4 milijoni prebivalcev, ki so obsojeni razumeti angleško in kaditi opij. Toda Anglija obrača, Kitajska pa obrne.

Petrolej: tekočina, ki teče povsod; in pušča olinate madeže na diplomatičnih dokumentih.

Zinovjev: psevdonim za policijske pisatelje vseh dežel.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.
Odgovorni urednik:
OTON CHRISTOP

Najstarejša slovenska glestarska in ličarska delavnica

Ivan Bricek, Dunajska c. 19,
se priporoča. Izvršitev točna, cene
zmerne. 1798

Teod. Korn, Ljubljana

Foljanska cesta št. 3.
grovec, stavljen, galanterijski in okrasni
koper. Instalacije vedovodov.
Izdelovanje posod iz pločevine za
hrano, barvo, lak in med vsake
velikosti kakor tudi posod (škafle)
105 L za konzerve.

J. Stjepušin

Sisak
preporuča
najbolje tambure, žice,
partiture i ostale
potrebštine za
sva glaz-
bala.
211

Interesenti za riavo in belo kotenino

se opozarjajo, da dobe isto najboljšo kakovosti iz znanih
konkurenčnih tovarn vsako množino pri trvdki
FRANC GROBATH d. z o. z, Kranj 145 L
MANUFATURA NA DEBELO IN DROBNO.

25 % znižane cene!

Suba bukova drva

odrezki od parket in žage SE PRODAJAJO tudi
manjše količine po znižani ceni, dokler traja zaloga.
Drva 1 m dolga Din 15 za 100 kg. — Drva kratka
(tako porabna za štedilnik) Din 20 za 100 kg franko
skladišče. Na željo dostava na dom po lastni ceni.
Ivan Šiška, tovarna parket in parna žaga
LJUBLJANA, Metelkova ulica 4 2454

25 % znižane cene!

1200 jutara šumskog posjeda (bukovina)

s priključkom drvene industrije, parni pogon, — DVE PILANE na
odni pogon, PRODAJE se radi prilika uz gotov novac. Pismene
ponude pod "SLOVENIA Zaš653" na Publicitas d. d., oglasni
zavod, ZAGREB. Gundulićeva ulica 11. 2485

2503

NAZNANILO.

Naznanjam cenjenim damam, da sem se razstala s svojo družabnico
gospo Zofijo Mahnič-Gorjanc ter bom odslej samostojno vodila trvdko
pod imenom

ERNA DJUKANOVIČ

modni salon

SV. PETRA CESTA 31. 27.

Trgovina se nahaja v istih prostorih kot prej trvdka Z. Gorjanc & Co.
Modne novitete vedno v zalogi; vsakovrstna popravila, preobliko-
vanje; cene priznane najnižje.
Za nadaljno naklonjenost se priproča

ERNA DJUKANOVIČ, Sv. Petra c. 27. 2503

Naznanilo.

Naznanjam veleuglednemu občinstvu, da otvorim danes
svoj, vsem modernim in higijeničnim predpisom in zahtevam
odgovarjajoči

brivski salon

v Hrenovi ulici št. 19. na oglu poleg gost. Ražem, Žabjak.)

V nadi na mnogobrojen obisk se slavnemu občinstvu naj-
vjudneje priporoča

Pavle F. Mekinec. 2502

NARODNA TISKARNA

IZVRŠUJE TISKARSKA DELA V VSAKI MNOŽI-
NOSTI: SICER: URADNE TISKOVINE - CENIKE
KUVERTE - RAČUNE - HRANILNE IN ZADRUŽ-
NE KNJIŽICE - POROČNICE - ETIKETE - MR-
LA - CIRKULARJE - VSTOPNICE - ETIKETE - MR-
TVAŠKA - NAZNANILO - ZAVITKE - ČASOPISE
IN VSA V TISKARSKO STROKO SPADAJOČA
DELA OKUSNO IN CENO S S NAROČILA
SPREJEMA TUDI NARODNA KNJIGARNA
PREŠERNOVA ULICA - ŠTEVILKA 7
TELEFON - ŠTEV - 304

LJUBLJANA - KNAFLJEVA UL. 5

IV. BRUNČIČ & E. REBERNIK

plekarska in ličarska

Ljubljana, Karol Kotnikova ulica
(baraka za Ledino)
se priporoča cenj. občinstvu. —
Cene zmerne, postrežba točna.
Triletna garancija. 121 L

Gradba žage

s 5 polnojarejniki. Iščem sa-
mostojnega mojstra, ki je
že stavil slične žage, za takojšnji
nastop. — Informira: ing. Robert
Hartmann, Ljubljana, Resljeva 12

Kupujte edino-le pri

Josip Petelincu

najboljše 138 L
šivalne stroje
in kolesa
znamke
Gritznar, — Phönix,
pneumatiko, potrebštine za
kolesa, stroje in Lamerz-igle
Ljubljana
(blizu Prešernovega spomenika ob vodi)
Na malo! Na veliko!
I zahtevajte cenike!

Dr. Josip Stojc

ne ordinira do preklica 2458

Za patentirano novost z

lahko razpečijivostjo
SE ODDA
samozastopstvo
za Jugoslavijo.

Prednost ima tisti z izurjenim
agentskim materialom. — Dopisi
pod "SERUOZNO 2491" na upr.
Slov. Naroda.

Ivan Slana
krojaški mojster
javlja vsem svojim cenjenim na-
ročnikom, da se je s svojo obrtjo
preselil na Sv. Petra na-
slop št. 51 (10. hiša od Zmaj-
skega mostu). 2501

LOKOMOBILI 26 L

Wolf-Lanz do 600 HP
tvorniško novi ali generalno
popravljeni s tvorniškim
jamstvom tudi na obroke
motorji na sesani plin
Dieselovi motorji
brez kompresorja
motorji na sirovo olje
Generalno zastopstvo
Motorenfabrik, Darmstadt
Mlinski stroji
Transmisije
Poglejte naše skladišče!
— Plačilne olajšave
— Kompletna montaža
BRACA FISCHER D. D.
ZAGREB, Pantovčak 1 b

MLEKO

pristno gorenjsko, pasterizirano, polnomastno, tudi vse najboljše
mlečne izdelke razprodaja vsak dan po najnižjih cenah ter vsako
količino na novo urejena mlekarina na Glavnem trgu
št. 18. — Istotam se sprejemajo mesečni naročniki. — Pri večji
naročbi mleka se dostavlja na dom liter Din 2-75 2488

PRODA SE

1) enonadstropna, na prostem ležeča, lepa stan. hiša
s pritlikinami, velikim dvoriščem in prostornim vrtom
in 2) enonadstropna stan. hiša na vogalu z velikimi
poslov. lokali, prvovrstna zgradba. — Obedve v nepo-
sredni bližini glav. kolodvora v Mariboru, se po
ugodni ceni prodasta. Pomožbe: **LUDWIG MAYER,**
Maribor 2413

Damske obleke

fine in okusno iz-
delane od Din 80—
do 170— BLUZE najnovije od Din 50— do 150—
PREDPASNIKI bel, barvasti, klotasti in iz listra, kombineže
kakor tudi različno damsko perilo ne dobiče nikjer tako dobro
in poceni kot pri
F. in J. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.
Oglejte si izložbo! 123 L

Mehanično umetno vezenje

perila, zastorov, monogramov, oblek, bluz itd. v plo-
ščatem in verižnem vboju, madeira, richella z belim in naj-
različnejšim materialom. — Entljanje, predtiskanje.
MATEK, Ljubljana,
polog hotela „Strukelj“. 18 L

Kupujemo v rako količino po dnevni ceni:

Lipov cvet — Rožički (glavnice, se-
cale cornutum) — Španske muhe
— — Kamilice. — —
Ponudbe z vzorci kakor tudi množino in cene poslati na:
„ISIS“, d. d., Zagreb, Hatzova 14 2459

IVAN ZAKOTNIK LJUBLJANA

Dunajska cesta št. 46

Telefon 379 mestni tesarski mojster Telefon 379

Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrežja za pa-
lače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla
stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje itd.
Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.
Parna žaga. 161 T Tovarna furnirja.

Zahvala.

Povodom svoje sedemdesetletnice sem prejel
od svojih prijateljev in znancev toliko presrečnih
in lepih čestitk, da mi ni mogoče zahvaliti se
vsakemu posamez.
Radi tega izrekam tem potom vsem, ki so
se me na ta dan spominjali, svojo najiskrenejšo
zahvalo.
V LJUBLJANI, 24. julija 1925.
2499 Avgust Žabkar

Natečaj.

OBČINA MOSTE pri LJUBLJANI razpisuje
zgradbo elektrarne, dobavo in montažo lokomo-
bile 100 HP, električnih strojev in preureditev
obstoječega omrežja.
Natančni pogoji dobe se v občinski pisarni v Mo-
stah. Ponudbe je vlagati do vstevši 2. avgusta 1925.

„Savinja“, tovarna testenin

L. Kudiš, Celje,
Ljubljanska cesta

je zopet pričela s polnim obratom izdelo-
vati že znane prvovrstne testenine iz
najboljših surovin, ki nadkriljujejo
izdelke inozemskih tovarn.

Skrbel bom za najboljšo kvaliteto
svojih izdelkov, kakor tudi za točno in
solidno postrežbo po najnižjih cenah ter se
tem potom priporočam za Vašo nadaljno
naklonjenost in obilna naročila.

Zastopstvo je prevzel zopet
gosp. **Robert Walland, Ljubljana.**

Z odličnim spoštovanjem
Tovarna testenin „Savinja“
Celje (Slovenija).

Sokolsko društvo v Škofji Loki
javlja tužno vest, da je nenadoma preminul
velezaslužni društveni podstarosta

br. Rudolf Ziherl

Pogreb se vrši v soboto, 25. t. m. ob
18. izpred pokojnikovega doma.
Cast njegovemu spominu!

Škofja Loka, dne 24. julija 1925.

Odbor.

Gremij trgovcev za srez Kranj javlja
pretresljivo vest, da je njegov velezaslužni pod-
predsednik, gospod

Rudolf Ziherl

v Škofji Loki nenadoma preminul.

Pogreb se bo vršil dne 25. t. m. ob 18. uri na
pokopališče v Škofji Loki.

Blagopokojnik je bil med ustanovitelji naše or-
ganizacije ter je bil od početka njen podpredsednik.
Neumorno in požrtvovalno je deloval za napredek in
procvit trgovstva.

Bodi mu časten spomin!

V KRANJU, dne 24. julija 1925.

Gremijalno načelstvo.

UNDERWOOD pri LUD. BARAGA, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/I. Telefon št. 980 UNDERWOOD

2379-25.

2379-25.

Oglas

za sprejem gojencev v artil. podoficirsko šolo v Cupriji.

Šola bo sprejela 1. oktobra tega leta 400 mladeničev za gojence.

POGOJI:

1. Da so državljani Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, kar dokažejo z domovnico ali občinskim potrdilom.

2. Da niso mlajši od 17 in ne starejši od 21 let, kar dokažejo s krstnim listom ali potrdilom, podpisanim od dveh meščanov in potrjenim od občinskega urada.

3. Da znajo dovolj pisati in čitati, kar se bo dognalo na sprejemnem izpitu.

4. Da so dobrega obnašanja in ne kaznovani, kar dokažejo z navedenim spričevalom, potrjenim od občinskega urada.

5. Da imajo za vstop v šolo roditeljsko ali varuhovo dovoljenje, podpisano od občinskega urada.

6. Da so neozmoženji, kar dokažejo s potrdilom od cerkvenega ali občinskega urada.

Za kandidata iz kadra potrebno je razen tega še, da je dovršil rekrutsko vežbo, da je priporočen od komande, da je ne kaznovan in ne starejši od 23 let.

Kandidati oddajo pismene prošnje osebno ali pošto pošte Komandantu Artilerijske Podoficirske Šole v Cupriji, v kateri morajo navesti, da se podvržejo vsem obvezam, predpisanim v Uredbi o podoficirski šoli na stalnom kadru, katere se lahko vidijo pri vsaki vojni komandi ali oblastu in priložijo dokumente od 1. do 6. Prošnje se kolekujejo s kolekom od 5.— Din, a priloge po 2.— Din.

Prošnje se morajo poslati do 15. septembra tega leta.

Vsi prijavljeni kandidati morajo biti dne 26. septembra t. l. ob 8. uri v šoli radi zdravniškega pregleda in sprejema v šoli.

Komandanti vojnih okrožij izdajo za svoj okraj brezplačne vozne listke vsakemu kandidatu, kateri predloži potrdilo od Komandanta Artilerijske Podoficirske Šole, da je uvrščen v vrsto kandidatov.

Brezplačno vožnjo nazaj za nesprejete kandidate izdaja Komandant Artilerijske Podoficirske Šole.

ŠOLA TRAJA DVE LETI.

Po dovršeni šoli se gojenci razporede kot podnadniki po Artilerijskih polkih, kjer služijo za daljnje povišanje.

Oni gojenci, ki dovrše šolo z uspehom, lahko postanejo častniki.

Gojenci z dovršenim 6 razredom gimnazije ali realke imajo pravico oglašiti se za sprejem v Vojno Akademijo.

12. pisarne Štaba Artilerijske Podoficirske Šole v Cupriji št. 3097 od 30. maja 1925.

Suhe gobe

M. GERSAK, Ljubljana, Kongresni trg 10. 129/L

Dvokolesa,

motorji, otroški vozički, pneumatike — najceneje prodaja na obroke, ceniki franko — Tribuna F B L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4. 132/L

Špago, dreto

in vse vrste vrvarskih izdelkov ter v to stroko spadajoče blago dobite v skladišču »Konopljata« Ljubljana, Gospodarska cesta 2 103/n

Blagajne

»Wertheim« in jeklene denarne omare za videnje — priporočila Ljubljanske komercialne družbe Ljubljana, Bleiweisova 18 102/L

Prisni, naravni

malinovec z najboljšim sladkorjem vkuhan — v steklenicah in sodčih — na drobno in veliko — nudi Lekar G. Piccoli, Ljubljana. 108/L

Solneče rege,

mozolje, bradavice, kurja očka — odpravi prvotni recepti — Pismo priloži 10.— Din pod značko Preizkušeni/137L ter poslati na upr. SI Naroda.

Borove plohe

60 mm, od 22 cm širine naprej, 2,70 in 2,90 m dolge, paralelne, ostrorobne, zdrave, za prometno do bavo, kupuje »DRAVA« d. d., Maribor. 2406

Suhe gobe

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

Mali oglasi, ki služijo v posredovanju in socialno namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.

MALI OGLASI

Zenitve, denosovanje ter oglaševanje trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 10

Prodaj

Jedilno orodje

iz trdega lesa, dobro ohranjeno — takoj prodam. — Ponudbe pod »Jedilnica/2436« na upravo »Slov. Naroda«.

Več starih oblek,

dobro ohranjenih — na prodaj. — Ponudbe pod »Dobro ohranjene/2478« na upravo »Slov. Naroda«.

Gostilničarjil

Velik, lep godbeni avtomat z električnim pogonom oddam radi pomankanja prostora za zelo nizko ceno. Tudi avtomate na utež oddam zelo ceno. — A. Rasberger, Ljubljana, Tavčarjeva ul. št. 5. — Zaloga gramofonov, plošč itd. 2477

Ku'm

Pisalni stroj, že rabljen in še dobro ohranjen, z vidljivo pisavo, kupim. — Ponudbe pod »Pisalni stroj/2489« na upravo »Slov. Naroda«.

Smerokovno skorjo

celo in zdrobljeno — kupim proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe z najnižjo ceno za 100 kg. franko vagon avstrijske meje pod »Skorja/2493« na upravo »Slov. Naroda«.

Borove plohe

60 mm, od 22 cm širine naprej, 2,70 in 2,90 m dolge, paralelne, ostrorobne, zdrave, za prometno do bavo, kupuje »DRAVA« d. d., Maribor. 2406

Suhe gobe

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405

zdravilna zelišča

letošnje — in zdravilna zelišča kakor lapuh, srčno moč, lipovo cvetje, amika cvetje, jelenov jezik v d. kupuje V. H. ROHRMAN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27. 2405